

คำนำ

โรงเรียนอนุบาลปอทอง ได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์เพื่อเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์ รวมถึงแนวทางให้สถานศึกษานำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาค่านิยม ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นพลเมืองดีของสังคมไทยที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและรักษา อนุรักษ์ ประเพณี วัฒนธรรม รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดชลบุรี

โดยเป็นหลักสูตรการเรียนการสอน และบริหารจัดการศึกษา เรื่อง การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมการสร้างวินัย การมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม ยึดมั่นในศาสนา พระมหากษัตริย์ และมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย กอปรกับในขณะนี้มโนนโยบายด้านการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมือง ที่ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในชาติได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องประวัติศาสตร์ความเป็นไทยรักชาติ ศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์และเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความปรองดองสมานฉันท์เพื่อสันติสุขในสังคมไทยและกำหนดค่านิยมหลัก๑๒ประการเพื่อสร้างคนไทยที่เข้มแข็งนำไปสู่การสร้างสรรคประเทศไทยให้เข้มแข็ง

โรงเรียนอนุบาลปอทองตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการศึกษาไทยในประเด็นของการพัฒนาการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ในฐานะที่เป็นกลไกสำคัญในการเตรียมพลเมืองของชาติไปสู่การเป็นพลเมืองดีที่มีประสิทธิภาพ จึงได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาการเรียนการสอนประวัติศาสตร์และค่านิยม หลัก ๑๒ ประการ

ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนอนุบาลปอทองตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์เหมาะสมสำหรับเป็นแนวทางของครูในการจัดการศึกษา และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๐ และเพื่อสามารถ ก้าวไกลในระดับสากลต่อไป

โรงเรียนอนุบาลปอทอง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๒

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
ส่วนที่ ๑ ความนำ	๑
วิสัยทัศน์	๒
เป้าประสงค์หลักสุด	๒
จุดหมาย	๒
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	๓
คุณลักษณะอันพึงประสงค์	๓
โครงสร้างรายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์	๔
ส่วนที่ ๒ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง รายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์	
ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑	๖
ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒	๙
ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	๑๒
ส่วนที่ ๓ คำอธิบายรายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์	
คำอธิบายรายวิชาประวัติศาสตร์๑ ส ๒๑๑๐๒	๑๖
คำอธิบายรายวิชาประวัติศาสตร์๒ ส ๒๑๑๐๔	๑๗
คำอธิบายรายวิชาประวัติศาสตร์๓ ส ๒๒๑๐๒	๑๘
คำอธิบายรายวิชาประวัติศาสตร์๔ ส ๒๒๑๐๔	๑๙
คำอธิบายรายวิชาประวัติศาสตร์๕ ส ๒๓๑๐๒	๒๐
คำอธิบายรายวิชาประวัติศาสตร์๖ ส ๒๓๑๐๔	๒๑
ส่วนที่ ๔ โครงสร้างรายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์	
โครงสร้างรายวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑	๒๓
โครงสร้างรายวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒	๒๕
โครงสร้างรายวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	๒๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ ๕ แนวทางการจัดการเรียนรู้และการวัดผลและประเมินผล	
แนวทางการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์	๒๙
การวัดผลและประเมินผล	๓๒
เกณฑ์การจบการศึกษา	๓๘
คำอธิบายของคำหลักในจุดเน้นและขอบข่ายรายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์	๕๕
ภาคผนวก	

ส่วนที่ ๑ ความนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. ๑๒๓๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ และคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๓๐/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๑ ให้เปลี่ยนแปลงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐) โดยมีคำสั่งให้โรงเรียนดำเนินการใช้หลักสูตรในปี การศึกษา ๒๕๖๑ โดยให้ใช้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๔ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นมา ให้เป็น หลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทาง ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ มีคุณภาพและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนอนุบาลบ่อทองจึงได้ทำการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อนำไปใช้ประโยชน์และเป็นกรอบในการวางแผนและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาและ จัดการเรียนการสอน โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด โครงสร้างเวลาเรียน ตลอดจนเกณฑ์การวัดประเมินผลให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการ เรียนรู้ เปิดโอกาส ให้โรงเรียนสามารถกำหนดทิศทางในการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนในแต่ละระดับตาม ความพร้อมและจุดเน้น โดยมีกรอบแกนกลางเป็นแนวทางที่ชัดเจนเพื่อตอบสนองนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ มีความพร้อมในการก้าวสู่สังคมคุณภาพ มีความรู้อย่างแท้จริง และมีทักษะในศตวรรษที่ ๒๑

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเอกสารนี้ ช่วยทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในทุกระดับเห็น ผลคาดหวังที่ต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ชัดเจนตลอดแนว ซึ่งจะสามารถช่วยให้หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ในระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมั่นใจ ทำให้การจัดทำหลักสูตรในระดับ สถานศึกษา มีคุณภาพและมีความเป็นเอกภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้เกิดความชัดเจนเรื่องการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ และช่วยแก้ปัญหาการเทียบโอนระหว่างสถานศึกษา ดังนั้นในการพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับตั้งแต่ ระดับชาติจนกระทั่งถึงสถานศึกษา จะต้องสะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ใน หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเป็นกรอบทิศทางในการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ และครอบคลุม ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ในการวางแผน ดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติ ไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

วิสัยทัศน์

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลปอทอง พุทธศักราช ๒๕๖๔ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

เป้าประสงค์หลักสูตร (Corporate objective)

๑. เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีทักษะชีวิต มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต เป็นผู้นำที่ดีของสังคมและมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และการสื่อสารอย่างหลากหลาย ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen)
๒. เพื่อให้สถานศึกษามีระบบการบริหารและจัดการศึกษาด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management) เพื่อรองรับการกระจายอำนาจอย่างทั่วถึง
๓. เพื่อให้บุคลากรทุกคนมีทักษะวิชาชีพในการพัฒนาการเรียนการสอนและใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีที่ทันสมัยยกระดับการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล (World Class standard)
๔. เพื่อให้การใช้งบประมาณและทรัพยากรของทุกหน่วยงานเป็นไปตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

จุดหมาย

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลปอทอง พุทธศักราช ๒๕๖๔ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาตามหลักสูตร ดังนี้

๑. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๒. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
๓. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
๔. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๕. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

โรงเรียนอนุบาลบ่อทอง มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ๕ ประการ ดังนี้

๑. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและ ประสพการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม การเลือกรับ หรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลัก เหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเอง และสังคม

๒. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิด อย่าง สร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อ การตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้ อย่างถูกต้องเหมาะสม บนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการ เปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีกาดตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น

ต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการ ดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วย การสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การ ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมี ทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

โรงเรียนอนุบาลบ่อทอง มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตเป็นสาธารณะ

โครงสร้างรายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาประวัติศาสตร์

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ระดับชั้น	รหัส	ชื่อรายวิชา	เวลาเรียนรายภาค
ชั้น ม.๑	ส๒๑๑๐๒	ประวัติศาสตร์	๑ ชั่วโมง/สัปดาห์ (๐.๕ หน่วยกิต)
	ส ๒๑๑๐๔	ประวัติศาสตร์	๑ ชั่วโมง/สัปดาห์ (๐.๕ หน่วยกิต)
ชั้น ม.๒	ส ๒๒๑๐๒	ประวัติศาสตร์	๑ ชั่วโมง/สัปดาห์ (๐.๕ หน่วยกิต)
	ส ๒๒๑๐๔	ประวัติศาสตร์	๑ ชั่วโมง/สัปดาห์ (๐.๕ หน่วยกิต)
ชั้น ม.๓	ส ๒๓๑๐๒	ประวัติศาสตร์	๑ ชั่วโมง/สัปดาห์ (๐.๕ หน่วยกิต)
	ส ๒๓๑๐๔	ประวัติศาสตร์	๑ ชั่วโมง/สัปดาห์ (๐.๕ หน่วยกิต)

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ระดับมัธยมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๑	๑. วิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาประวัติศาสตร์	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความสำคัญของเวลา และช่วงเวลาสำหรับการศึกษาประวัติศาสตร์ ◆ ความสัมพันธ์และความสำคัญของอดีตที่มีต่อปัจจุบันและอนาคต ◆ ตัวอย่างการใช้เวลา ช่วงเวลาและยุคสมัยที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย
	๒. เปรียบศักราชตามระบบต่าง ๆ ที่ใช้ศึกษาประวัติศาสตร์	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ที่มาของศักราชที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย ได้แก่ จ.ศ. / ม.ศ. / ร.ศ. / พ.ศ. / ค.ศ. และ ฮ.ศ. ◆ วิธีการเทียบศักราชต่าง ๆ และตัวอย่างการเทียบ ◆ ตัวอย่างการใช้ศักราชต่าง ๆ ที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย
	๓. นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความหมายและความสำคัญของประวัติศาสตร์ และวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ◆ ตัวอย่างหลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย ทั้งหลักฐานชั้นต้น และหลักฐานชั้นรอง (เชื่อมโยงกับ มฐ.ส ๔.๓) เช่น ข้อความ ในศิลาจารึกสมัยสุโขทัย เป็นต้น ◆ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราวของประวัติศาสตร์ไทยที่มีอยู่ในท้องถิ่นตนเองในสมัยใดก็ได้ (สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี สมัยรัตนโกสินทร์) และเหตุการณ์สำคัญในสมัยสุโขทัย

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๑	๑. อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่มีผลต่อพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ◆ พัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
	๒. ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ◆ อิทธิพลของอารยธรรมโบราณในดินแดนไทยที่มีต่อพัฒนาการของสังคมไทยในปัจจุบัน

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและ
 อารงความเป็นไทย

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๑	๑. อธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ สมัยก่อนสุโขทัยในดินแดนไทยโดยสังเขป	<p>สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย โดยสังเขป</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ รัฐโบราณในดินแดนไทย เช่น ศรีวิชัย ตามพรลิงค์ ทวารวดี เป็นต้น ◆ รัฐไทย ในดินแดนไทย เช่น ล้านนา นครศรีธรรมราช สุพรรณภูมิ เป็นต้น ◆ การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย และ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง (ปัจจัยภายในและ ปัจจัย ภายนอก) ◆ พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย ใน ด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ◆ วัฒนธรรมสมัยสุโขทัย เช่น ภาษาไทย วรรณกรรม ประเพณีสำคัญ ศิลปกรรมไทย ◆ วัฒนธรรมสมัยสุโขทัย เช่น ภาษาไทย วรรณกรรม ประเพณีสำคัญ ศิลปกรรมไทย ◆ ภูมิปัญญาไทยในสมัยสุโขทัย เช่น การชลประทาน เครื่องสังคโลก ◆ ความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๒	๑. ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ◆ วิธีการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ อย่างง่าย ๆ เช่น การศึกษาภูมิหลังของผู้ทำ หรือผู้เกี่ยวข้อง สาเหตุ ช่วงระยะเวลา รูปลักษณะของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น ◆ ตัวอย่างการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยที่อยู่ในท้องถิ่นของตนเอง หรือหลักฐานสมัยอยุธยา (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส ๔.๓) ◆ ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ในสมัยอยุธยา และธนบุรี (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส ๔.๓) เช่น ข้อความบางตอน ในพระราชพงศาวดารอยุธยา / จดหมายเหตุชาวต่างชาติ ◆ การแยกแยะระหว่างข้อมูลกับความคิดเห็น รวมทั้งความจริงกับข้อเท็จจริงจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ◆ ตัวอย่างการตีความข้อมูลจากหลักฐานที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรี ◆ ความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูล และการตีความทางประวัติศาสตร์
	2. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์	
	3. เห็นความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ	

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๒	๑. อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ที่มีผลต่อพัฒนาการโดยสังเขป ◆ พัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้)
	๒. ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย เช่น แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย ◆ อิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีต่อภูมิภาคเอเชียในปัจจุบัน

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและ
 อารงความเป็นไทย

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๒	<p>๑. วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา และธนบุรีในด้านต่าง ๆ</p> <p>๒. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา</p> <p>๓. ระบุมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าว ต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา ◆ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา ◆ พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาในด้านการเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ◆ การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๑ และการกู้เอกราช ◆ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา เช่น การควบคุมกำลังคน และศิลปวัฒนธรรม ◆ การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๒ การกู้เอกราช และการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี ◆ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี ◆ วิถีกรรมของบรรพบุรุษไทย ผลงานของบุคคลสำคัญของไทยและต่างชาติที่มีส่วนสร้างสรรค์ชาติไทย เช่น <ul style="list-style-type: none"> - สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ - พระสุริโยทัย - พระนเรศวรมหาราช - พระนารายณ์มหาราช - สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช - พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (ด้วง) - สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท (บุญมา)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๓	๑. วิเคราะห์เรื่องราวเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ได้อย่างมีเหตุผลตามวิธีการทางประวัติศาสตร์	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ สำหรับการศึกษ เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นตนเอง ◆ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว และท้องถิ่นของตน ◆ วิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์ โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์
	๒. ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ที่ตนสนใจ	

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๓	<p>๑. อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคต่าง ๆ ในโลก โดยสังเขป</p> <p>๒. วิเคราะห์ผลของการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ความร่วมมือ และความขัดแย้ง ในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ ตลอดจนความพยายามในการขจัดปัญหาความขัดแย้ง</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก (ยกเว้นเอเชีย) ที่มีผลต่อพัฒนาการโดยสังเขป ◆ พัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก (ยกเว้นเอเชีย) โดยสังเขป ◆ อิทธิพลของอารยธรรมตะวันตกที่มีผลต่อพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ◆ ความร่วมมือและความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ เช่น สงครามโลกครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒ สงครามเย็น องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศ

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและ
 อารงความเป็นไทย

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๓	๑. วิเคราะห์พัฒนาการของไทยสมัย รัตนโกสินทร์ในด้านต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การสถาปนากรุงเทพมหานครเป็นราชธานี ของไทย ◆ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและ ความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ ◆ บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยใน ราชวงศ์จักรีในการสร้างสรรค์ความเจริญและ ความมั่นคงของชาติ ◆ พัฒนาการของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ ทางด้านการเมือง การปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ตามช่วงสมัยต่าง ๆ ◆ เหตุการณ์สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่มี ผลต่อการพัฒนาชาติไทย เช่น การทำ สนธิสัญญาเบาว์ริงในสมัยรัชกาลที่ ๔ การปฏิรูปประเทศในสมัยรัชกาลที่ ๕ การเข้า ร่วมสงครามโลกครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ โดย วิเคราะห์สาเหตุปัจจัย และผลของเหตุการณ์ ต่าง ๆ ◆ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัย รัตนโกสินทร์ ◆ บทบาทของไทยตั้งแต่เปลี่ยนแปลง การปกครองจนถึงปัจจุบันในสังคมโลก
	๒. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคง และความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัย รัตนโกสินทร์	
	๓. วิเคราะห์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย สมัยรัตนโกสินทร์ และอิทธิพลต่อการ พัฒนาชาติไทย	

คำอธิบายรายวิชาประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชาประวัติศาสตร์ ส ๒๑๑๐๒
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษา วิเคราะห์ความสำคัญของเวลาในการศึกษาประวัติศาสตร์ ตัวอย่างการใช้เวลา (ทั้งสุริยคติและจันทรคติ) ช่วงเวลา (เช่น ทศตวรรษ ศตวรรษ สหัสวรรษ) และยุคสมัยที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย (สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยประวัติศาสตร์) ศึกษาที่มาของศักราช ตัวอย่างการใช้ศักราช และวิธีการเทียบศักราชตามระบบต่าง ๆ ที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย โดยใช้ทักษะของการสังเกต การสำรวจ การคำนวณ การเปรียบเทียบ ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ ความสัมพันธ์และความสำคัญของอดีตที่มีต่อปัจจุบันและอนาคต

ศึกษาความหมาย ความสำคัญของประวัติศาสตร์ และวิธีการทางประวัติศาสตร์ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์สืบค้นเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ไทยที่มีอยู่ในท้องถิ่นตนเอง(สมัยใดก็ได้เช่นสมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี สมัยรัตนโกสินทร์) ตัวอย่างการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย ทั้งหลักฐานชั้นต้น และหลักฐานชั้นรอง โดยใช้ทักษะการวิเคราะห์ การตีความ การแยกแยะ การวินิจฉัย การสร้างความรู้ใหม่ การให้เหตุผลการสำรวจ การรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของประวัติศาสตร์ในการดำเนินชีวิต สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์สืบค้นเรื่องราวในท้องถิ่นของตนเองในอำเภอบ่อทอง และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์

อธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยก่อนสุโขทัยโดยสังเขป ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ และสมัยประวัติศาสตร์ไทย เกี่ยวกับรัฐโบราณในดินแดนประเทศไทย เช่น ฟูนัน ศรีวิชัย ตามพรลิงค์ ทวารวดี รัฐไทยในดินแดนไทยในช่วงก่อนพุทธศตวรรษที่ ๑๘ เช่น ละโว้ หนีรุญชัย นครศรีธรรมราช

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการทางสังคม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการแสวงหาความรู้ การสืบค้นข้อมูล และวิธีการทางประวัติศาสตร์

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจถึงความสำคัญของเวลา ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ความใจความเป็นมาของชาติไทย รัฐโบราณและรัฐไทยในดินแดนไทย มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มีความมุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะและค่าที่นิยมที่เหมาะสม

ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๓

ส ๔.๓ ม.๑/๑

รวม ๔ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชาประวัติศาสตร์ ส ๒๑๑๐๔
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาพัฒนาการของประเทศไทยในสมัยสุโขทัยในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักร ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทั้งปัจจัยภายในและภายนอก พัฒนาการด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมทั้งความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย ศึกษาวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย ได้แก่ ภาษา วรรณกรรม ศิลปกรรม การชลประทาน เครื่องสังคโลก ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญ อิทธิพลของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่นในอำเภอบ่อทอง โดยใช้ทักษะการรวบรวมหลักฐาน การตรวจสอบข้อเท็จจริง การวิเคราะห์ การวิพากษ์ข้อมูล การตีความ การให้เหตุผล การสังเคราะห์ การนำเสนอ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย เห็นแบบอย่างการกระทำความดีของบรรพบุรุษไทยที่ได้ปกป้องชาติด้วยความเสียสละ เกิดความรักความภูมิใจในชาติ วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาไทย

ศึกษาปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่ส่งผลต่อพัฒนาการของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งพัฒนาการทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครองของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และความร่วมมือของประเทศสมาชิกในการรวมกลุ่มกันเป็นสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ศึกษาข้อมูลความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้รับการยกย่องเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม อิทธิพลของอารยธรรมโบราณในดินแดนไทยที่มีต่อพัฒนาการของสังคมไทยในปัจจุบัน โดยใช้ทักษะการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ข้อมูล กระบวนการแสวงหาความรู้ การสืบค้นข้อมูล และวิธีการทางประวัติศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติที่มีความเปลี่ยนแปลงจากอดีตจนถึงปัจจุบัน และผลกระทบที่มีต่อสังคมไทย เข้าใจและอยู่ร่วมกันในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจถึงความสำคัญของเวลา ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย รัฐโบราณและรัฐไทยในดินแดนไทย มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มีความมุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะและค่านิยมที่เหมาะสม

ตัวชี้วัด

ส ๔.๒ ม.๑/๑ ม.๑/๒

ส ๔.๓ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๓

รวม ๕ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชาประวัติศาสตร์ ส ๒๒๑๐๒
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษา วิธีการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะ ต่าง ๆ อย่างง่าย เช่น การศึกษาภูมิหลังของผู้ทำ หรือผู้เกี่ยวข้อง สาเหตุ ช่วงระยะเวลา รูปลักษณะของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ ตัวอย่างการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยที่อยู่ ในท้องถิ่นของตนเอง

ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ในสมัยอยุธยา และธนบุรี เช่น ข้อความบางตอน ในพระราชพงศาวดารอยุธยา / จดหมายเหตุชาวต่างชาติ ตัวอย่างการตีความข้อมูลจากหลักฐานที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรีวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

ศึกษาการแยกแยะระหว่างข้อมูลกับความคิดเห็น รวมทั้งความจริงกับข้อเท็จจริงจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูล และการตีความทางประวัติศาสตร์เห็นความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์และการนำเสนอข้อมูลทางประวัติศาสตร์

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการทางสังคม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการแสวงหาความรู้ การสืบค้นข้อมูล และวิธีการทางประวัติศาสตร์

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจถึงความสำคัญของเวลา ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ความใจความเป็นมาของชาติไทย รัฐโบราณและรัฐไทยในดินแดนไทย นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะและค่านิยมที่เหมาะสม

นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะและค่านิยมที่เหมาะสม

ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ม.๒/๑ ม.๒/๒ ม.๒/๓

รวม ๓ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชาประวัติศาสตร์ ส ๒๒๑๐๔
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ที่มีผลต่อการพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในท้องถิ่นของตนเอง ศึกษาที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมตะวันออกและแหล่งมรดกโลกในประเทศในภูมิภาคเอเชีย และอิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีต่อภูมิภาคเอเชียในปัจจุบัน ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย

ศึกษา วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา และธนบุรี เกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาในด้านการเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงของอาณาจักรอยุธยา การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๑ และการกู้เอกราช

ศึกษาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๒ การกู้เอกราช และการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี ศึกษาวีรกรรมของบรรพบุรุษไทย ผลงานของบุคคลสำคัญและต่างชาติที่มีส่วนสร้างสรรค์ชาติไทย เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ในสมัยธนบุรีและสมัยรัตนโกสินทร์ สามารถวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ ภูมิปัญญา เปรียบเทียบ ผลงาน และเห็นคุณค่า นำมาใช้เป็นแบบอย่างในชีวิตประจำวัน

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการทางสังคม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการแสวงหาความรู้ การสืบค้นข้อมูล และวิธีการทางประวัติศาสตร์

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจถึงความสำคัญของเวลา ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ความใจความเป็นมาของชาติไทย รัฐโบราณและรัฐไทยในดินแดนไทย นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะและค่านิยมที่เหมาะสม

นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะและค่านิยมที่เหมาะสม

ตัวชี้วัด

ส ๔.๒ ม.๒/๑ ม.๒/๒

ส ๔.๓ ม.๒/๑ ม.๒/๒ ม.๒/๓

รวม ๕ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชาประวัติศาสตร์ ส ๒๓๑๐๒
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาขั้นตอนทางวิธีการทางประวัติศาสตร์ เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์สากลและประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์อย่างมีเหตุผลตามขั้นตอนทางวิธีการทางประวัติศาสตร์ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ท้องถิ่นของตน

ศึกษาที่ตั้งสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก ที่มีผลต่อการพัฒนาโดยสังเขปรวมทั้งวิเคราะห์พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ การเมือง ของภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกโดยสังเขป และอิทธิพลของอารยธรรมตะวันตกที่มีผลต่อการพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ความร่วมมือและความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ สงครามโลกครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒ สงครามเย็น องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศ

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของประวัติศาสตร์ด้วยการศึกษาวิธีการทางประวัติศาสตร์พัฒนาการของมนุษยชาติและภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกที่มีความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องกันตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการทางสังคม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการแสวงหาความรู้ การสืบค้นข้อมูล และวิธีการทางประวัติศาสตร์

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจถึงความสำคัญของเวลา ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ความใจความเป็นมาของชาติไทย รัฐโบราณและรัฐไทยในดินแดนไทย นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะและค่านิยมที่เหมาะสม

นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะและค่านิยมที่เหมาะสม

ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ม.๓/๑ ม.๓/๒

ส ๔.๒ ม.๓/๑ ม.๓/๒

รวม ๔ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชาประวัติศาสตร์ ส ๒๓๑๐๔
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

วิเคราะห์พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ในด้านการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ศึกษาบทบาทของพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรีในการสร้างสรรค์ความเจริญและความมั่นคงของชาติ

ศึกษาพัฒนาการของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ด้านการเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศตามช่วงสมัยต่าง ๆ และเหตุการณ์สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีผลต่อการพัฒนาชาติไทย เรื่องการทำสนธิสัญญาเบาริงในสมัยรัชกาลที่ ๔ การปฏิรูปประเทศในสมัยรัชกาลที่ ๕ การเข้าร่วมสงครามครั้งที่ ๑ และ ๒ โดยวิเคราะห์สาเหตุ ปัจจัยและผลของเหตุการณ์ต่าง ๆ

ศึกษาภูมิปัญญาวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ซึ่งมีอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทยจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ และบทบาทของไทยตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองจนถึงปัจจุบันในสังคมโลก

เพื่อให้การศึกษาประวัติศาสตร์อย่างเข้าใจและสามารถรู้เท่าทันสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง รู้จักตนเอง ภูมิใจในความเป็นไทย รักชาติ รักท้องถิ่น ศรัทธาและรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีค่านิยมที่ดีงามและเป็นพลเมืองดีของประเทศ

นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะและค่านิยมที่เหมาะสม

ตัวชี้วัด

ส ๔.๓ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ม.๓/๓ ม.๓/๔

รวมทั้งสิ้น ๔ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชาประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษา

โครงสร้างรายวิชาประวัติศาสตร์ ส ๒๑๑๐๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เวลา ๒๐ ชั่วโมง
ภาคเรียนที่ ๑ จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	เวลาและการแบ่งยุคสมัย ทางประวัติศาสตร์	ส ๔.๑ ม.๑/๑ ม.๑/๒	- เวลา ช่วงเวลา และการเทียบ ศักราชตามระบบต่างๆ มี ความสำคัญต่อการศึกษา ประวัติศาสตร์ ทำให้เห็น ความสัมพันธ์ และความสำคัญ ของอดีตที่มีต่อปัจจุบันและ อนาคต	๖	๑๕
๒	วิธีการทางประวัติศาสตร์	ส๔.๑ ม.๑/๓	- การนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ มาใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น และประวัติศาสตร์ สุโขทัยจะทำให้ได้ข้อมูลที่ น่าเชื่อถือ	๓	๑๕
			สอบกลางภาค	๑	๒๐
๓	สมัยก่อนสุโขทัยใน ดินแดน	ส๔.๑ ม.๑/๑	- การศึกษาเรื่องราวทาง ประวัติศาสตร์สมัยก่อนสุโขทัยใน ดินแดนไทย จะทำให้เราเข้าใจ พัฒนาการจากชุมชนโบราณมาสู่ รัฐโบราณ ก่อนที่จะสถาปนาเป็น อาณาจักรสุโขทัย และการ สร้างสรรค์ภูมิปัญญาของ อาณาจักรโบราณในดินแดนไทย	๙	๒๐
			สอบปลายภาค	๑	๓๐
	รวมตลอดภาคเรียน			๒๐	๗๐
	รวม				๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา วิชาประวัติศาสตร์ ส ๒๑๑๐๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เวลา ๒๐ ชั่วโมง
ภาคเรียนที่ ๒ จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ลำดับที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
๑	พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย	ส ๔.๓ ม.๑/๑ ม.๑/๓	พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่างๆ เกิดจากปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของอาณาจักรหลายประการ และมีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยในปัจจุบัน	๑๐	๑๕
๒	พัฒนาการของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ส ๔.๒ ม.๑/๑	พัฒนาการของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการในแต่ละสมัย ซึ่งนอกจากนั้นยังมีความร่วมมือกันในภูมิภาคก่อให้เกิดความเข้มแข็งและความเจริญรุ่งเรือง เช่น ในปัจจุบัน	๙	๑๕
			สอบกลางภาค	๑	๒๐
๓	แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ส ๔.๒ ม.๑/๒	แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และสังคมไทยในปัจจุบัน	๙	๒๐
			สอบปลายภาค	๑	๓๐
รวมตลอดภาคเรียน				๒๐	๗๐
รวม					๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา วิชาประวัติศาสตร์ ส ๒๒๑๐๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เวลา ๒๐ ชั่วโมง
ภาคเรียนที่ ๑ จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ลำดับที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
๑	ความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์	ส ๔.๑ ม.๒/๑ ม.๒/๒ ม.๒/๓	หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ผ่านการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ จะทำให้ผลการศึกษามีความถูกต้อง และน่าเชื่อถือ	๙	๑๕
๒	พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา	ส ๔.๓ ม.๒/๑ ม.๒/๒ ม.๒/๓	พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา มีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักร ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมของสมัยอยุธยา ยังมีอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา	๑๐	๑๕
			สอบกลางภาค	๑	๒๐
๓	พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี	ส ๔.๓ ม.๒/๑ ม.๒/๓	พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี มีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักร ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมของสมัยธนบุรี ยังมีอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา	๙	๒๐
			สอบปลายภาค	๑	๓๐
รวมตลอดภาคเรียน				๒๐	๗๐
รวม					๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา วิชาประวัติศาสตร์ ส ๒๒๑๐๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เวลา ๒๐ ชั่วโมง
ภาคเรียนที่ ๒ จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	ประวัติและผลงาน ของบุคคลสำคัญ ใน การสร้างสรรค์ชาติ ไทย	ส๔.๓ ม.๒/๓	ประวัติและผลงานของ พระมหากษัตริย์ ชุนนาง ในสมัย อยุธยาและสมัยธนบุรีที่ทำ คุณประโยชน์ให้แก่ชาติบ้านเมืองใน ด้านต่าง ๆ ด้วยความเสียสละกล้า หาญ อดทน และความเข้มแข็ง เป็น แบบอย่างให้อนุชนรุ่นหลัง ได้นำไป ประพฤติปฏิบัติตาม	๑๐	๑๕
๒	ที่ตั้งและภูมิศาสตร์ที่ มีผลต่อพัฒนาการ ของทวีปเอเชีย	ส๔.๒ ม.๒/๑	ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ที่ หลากหลายของทวีปเอเชีย มีอิทธิพล ต่อพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ตลอดจนพัฒนาการทาง ประวัติศาสตร์ของภูมิภาคต่างๆ ใน ทวีปเอเชีย	๙	๑๕
			สอบกลางภาค	๑	๒๐
๓	แหล่งอารยธรรม โบราณในภูมิภาค เอเชีย	ส๔.๒ ม.๒/๒	แหล่งอารยธรรมตะวันออกและมรดก โลกของประเทศต่างๆในภูมิภาคเอเชีย ล้วนมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองเมื่อครั้ง อดีต ซึ่งมีอิทธิพลต่อภูมิภาคเอเชียใน ปัจจุบัน	๙	๒๐
			สอบปลายภาค	๑	๓๐
รวมตลอดภาคเรียน				๒๐	๗๐
รวม					๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา วิชาประวัติศาสตร์ ส ๒๓๑๐๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เวลา ๒๐ ชั่วโมง
ภาคเรียนที่ ๑ จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	วิธีการทางประวัติศาสตร์ ในการ ศึกษาเรื่องราว ทางประวัติศาสตร์	ส ๔.๑ ม ๓/๑ ม ๓/๒	การนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ มาใช้ในการศึกษาเหตุการณ์ สำคัญทางประวัติศาสตร์อย่างมี เหตุผลจะทำให้เหตุการณ์นั้น ๆ มี ความน่าเชื่อถือ	๒	๑๕
๒	พัฒนาการทาง ประวัติศาสตร์ไทย สมัยรัตนโกสินทร์ ตอนต้น	ส ๔.๓ ม ๓/๑ ม ๓/๒	พัฒนาการของไทยสมัย รัตนโกสินทร์ตอนต้นในด้าน ต่าง ๆ นั้น มีปัจจัยสำคัญที่ส่งผล ต่อความมั่นคงและความ เจริญรุ่งเรืองของไทย ทำให้ราช ธานีมีความมั่นคงและ เจริญรุ่งเรือง และส่งผลความ มั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองมา จนถึงปัจจุบัน	๗	๑๕
			สอบกลางภาค	๑	๒๐
๓	พัฒนาการทาง ประวัติศาสตร์ไทย สมัยปรับปรุงและปฏิรูป ประเทศ	ส ๔.๓ ม ๓/๑ ม ๓/๒	พัฒนาการของไทยในสมัย ปรับปรุงและปฏิรูปประเทศใน ด้านต่าง ๆ ทำให้ราชธานีมีความ มั่นคงและเจริญรุ่งเรือง และส่งผล ต่อความมั่นคงและความ เจริญรุ่งเรืองมาจนถึงปัจจุบัน	๙	๒๐
			สอบปลายภาค	๑	๓๐
รวมตลอดภาคเรียน				๒๐	๗๐
รวม					๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา วิชาประวัติศาสตร์ ส ๒๓๑๐๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เวลา ๒๐ ชั่วโมง
ภาคเรียนที่ ๒ จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	พัฒนาการทาง ประวัติศาสตร์ไทยสมัย ประชาธิปไตย	ส ๔.๓ ม ๓/๑ ม ๓/๒ ม ๓/๔	พัฒนาการของไทยในสมัย ประชาธิปไตยในด้านต่างๆ ทำให้ ราชธานีมีความมั่นคงและ เจริญรุ่งเรือง และส่งผลต่อความมั่นคงและ ความเจริญรุ่งเรืองมาจนถึง ปัจจุบัน	๖	๒๐
๒	การสร้างสรรคภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทยสมัย รัตนโกสินทร์	ส ๔.๓ ม ๓/๓	ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัย รัตนโกสินทร์มีอิทธิพลต่อการ พัฒนาชาติไทย ทำให้คนไทยเกิด ความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า และ ช่วยกันอนุรักษ์ไว้	๓	๑๐
			สอบกลางภาค	๑	๒๐
๓	ภูมิภาคของโลกกับ พัฒนาการทาง ประวัติศาสตร์	ส ๔.๒ ม ๓/๑	ปัจจัยทางภูมิศาสตร์มีอิทธิพลต่อ พัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคต่างๆ ของโลก นอกจากนั้นอิทธิพลของ อารยธรรมตะวันตกยังมีผลสำคัญ ต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์	๕	๑๐
๔	ความขัดแย้งและความ ร่วมมือของโลกใน คริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ ถึงปัจจุบัน	ส ๔.๒ ม ๓/๒	โลกในศตวรรษที่ ๒๐ มนุษย์มี ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่ก็มี ความขัดแย้งกันมากขึ้น ทำให้ มนุษย์หาหนทางร่วมมือขจัดความ ขัดแย้ง โดยการจัดตั้งองค์การ ความร่วมมือต่างๆ ขึ้น เพื่อให้ มนุษย์ทุกคนบนโลกอยู่ร่วมกันได้ อย่างสงบสุข	๔	๑๐
			สอบปลายภาค	๑	๓๐
รวมตลอดภาคเรียน				๒๐	๗๐
รวม					๑๐๐

แนวทางการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน

ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรร กระบวนการเรียนรู้จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

๑. หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

๒. กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัยกระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอน จึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

๔. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาทดังนี้

๔.๑ บทบาทของผู้สอน

๑) ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

๒) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๓) ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

- ๔) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้
- ๕) จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- ๖) ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน
- ๗) วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

๔.๒ บทบาทของผู้เรียน

- ๑) กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง
- ๒) เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ
- ๓) ลงมือปฏิบัติจริง สร้างสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ
- ๔) มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู
- ๕) ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้อัตลักษณ์ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่าย การเรียนรู้ต่างๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน การจัดหาสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

๑. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคมโลก
๒. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน เสริมความรู้ให้ผู้สอน รวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
๓. เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้อง กับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
๔. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ
๕. ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
๖. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ และสม่ำเสมอ

ในการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษา ควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหา มีความถูกต้องและทันสมัย ไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ

การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาประวัติศาสตร์ให้มีคุณภาพในทุกรายวิชาและทุกชั้นปีได้นั้นจะต้องจัดให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง พัฒนาและขยายความคิดของตนเองจากความรู้ที่ได้เรียน ผู้เรียนต้องได้เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ทั้งในส่วนกว้างและลึก

หลักการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่

๑. จัดการเรียนการสอนที่มีความหมาย โดยเน้นแนวคิดที่สำคัญๆ ที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ทั้งในและนอกโรงเรียนได้ เป็นแนวคิด ความรู้ที่คงทน ยั่งยืนมากกว่าที่จะศึกษาในสิ่งที่เป็นเนื้อหา ข้อเท็จจริงที่มากมาย กระจัดกระจาย แต่ไม่เป็นแก่นสาร

๒. จัดการเรียนการสอนที่บูรณาการ โดยบูรณาการตั้งแต่หลักสูตร หัวข้อที่จะเรียนเชื่อมโยงเหตุการณ์ พัฒนาการต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบันที่เกิดขึ้นในโลกเข้าด้วยกัน บูรณาการความรู้ ทักษะค่านิยมและจริยธรรม ลงสู่การปฏิบัติจริง ด้วยการใช้องค์ความรู้ สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ และสัมพันธ์กับวิชาต่าง ๆ

๓. จัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนา ค่านิยม จริยธรรม จัดหัวข้อหน่วยการเรียนรู้ที่สะท้อนค่านิยม จริยธรรม ปทัสถานในสังคม การนำไปใช้จริงในการดำเนินชีวิต ช่วยให้ผู้เรียนได้คิดอย่างมีวิจารณญาณ ตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ยอมรับและเข้าใจความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากตน และรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม

๔. จัดการเรียนการสอนที่ท้าทาย คาดหวังให้ผู้เรียนได้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งในส่วนตัวตนและการเป็นสมาชิกกลุ่ม ให้ผู้เรียนใช้วิธีการสืบเสาะ จัดการกับการเรียนรู้ของตนเอง ใส่ใจและเคารพในความคิดของผู้เรียน

๕. จัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติ ให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดตัดสินใจสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง จัดการตัวเองได้ มีวินัยในตนเองทั้งด้านการเรียนและการดำเนินชีวิต เน้นการจัดกิจกรรมที่เป็นจริง เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ ความสามารถไปใช้ในชีวิตจริง

ครูผู้สอนกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ต้องมีความเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนเรียนรู้ได้ ถึงแม้ว่าผู้เรียนจะมีความแตกต่างกันทางด้านปัจเจกบุคคลแต่ก็สามารถบรรลุเป้าหมายแห่งความสำเร็จได้ในระดับเดียวกัน แต่อาจจะต่างกันในเรื่องระยะเวลา

การวัดและประเมินผล

เนื่องจากการเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะกระบวนการคุณธรรม และค่านิยมที่ดีงาม มุ่งให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติแสวงหาความรู้ มีการทำโครงการ มีการทำงานกลุ่มและจัดทำแฟ้มสะสมงานด้วย

ในการวัดและประเมินผลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เน้นความสามารถและคุณลักษณะที่แท้จริงของผู้เรียน จะต้องใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น

๑. การทดสอบ เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบการเรียนรู้ ความคิด ความก้าวหน้าในสาระการเรียนรู้ มีเครื่องมือวัดหลายแบบ เช่นแบบเลือกตอบ แบบเขียนตอบ แบบบรรยาย แบบเติมคำสั้นๆ แบบถูกผิด แบบจับคู่ เป็นต้น

๒. การสังเกต เป็นการประเมินพฤติกรรม อารมณ์ การมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน ความสัมพันธ์ในระหว่างการทำงานกลุ่ม ความร่วมมือในการทำงาน ความอดทน วิธีการแก้ปัญหา การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ในระหว่างการเรียนการสอน ซึ่งผู้สอนสามารถสังเกตได้ตลอดเวลา

๓. การสัมภาษณ์ เป็นการสนทนาซักถามพูดคุยเพื่อค้นหาข้อมูลที่ไม่อาจพบเห็นอย่างชัดเจน ในสิ่งนี้นักเรียนประพฤติปฏิบัติในการทำงาน โครงการ การทำงานกลุ่ม กิจกรรมประจำวัน ผู้ให้ข้อมูลอาจเป็นนักเรียนเอง เพื่อนร่วมงาน รวมทั้งผู้ปกครองนักเรียนด้วย

๔. การประเมินภาคปฏิบัติ เป็นการประเมินการกระทำ การปฏิบัติงาน เพื่อประเมินการสร้างผลงานชิ้นงานให้สำเร็จ การสาธิต การแสดงออกถึงทักษะและความสามารถของผู้เรียนให้ปรากฏในงานที่สร้างขึ้น การประเมินภาคปฏิบัติจะต้องจัดทำเครื่องมือประเมิน โดยผู้สอนจัดทำประเด็นการประเมิน และองค์ประกอบการประเมินและเครื่องมือประกอบการประเมินด้วย

๕. การประเมินแฟ้มสะสมงาน เป็นการประเมินความสามารถในการผลิตผลงาน การบูรณาการความรู้ ประสบการณ์ ความพยายาม ความรู้สึก ความคิดเห็นของนักเรียน การรวบรวมผลงาน การคัดเลือกผลงาน การสะท้อนความคิดเห็นต่อผลงาน รวมทั้งการประเมินผลงาน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลข่าวสารสนเทศที่แสดงการพัฒนาการความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ทั้งนี้โรงเรียนได้กำหนด

วิธีการวัดและประเมินผลการเรียน โดยแบ่งการวัดและประเมินผลออกเป็น

๑. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

๑.๑ การประเมินผลการเรียนรู้รายภาคเรียน โดยประเมิน ผลการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดของกลุ่มสาระ

๑.๒ การตัดสินผลการเรียน ตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา กำหนดเป็นระดับผลการเรียน ๘ ระดับ คือ

๔ หมายถึง ผลการเรียนรู้ดีเยี่ยม (๘๐ - ๑๐๐ คะแนน)

๓.๕ หมายถึง ผลการเรียนรู้ดีมาก (๗๕ - ๗๙ คะแนน)

๓.๐ หมายถึง ผลการเรียนรู้ดี (๗๐ - ๗๔ คะแนน)

๒.๕ หมายถึง ผลการเรียนรู้ค่อนข้างดี (๖๕ - ๖๙ คะแนน)

๒ หมายถึง ผลการเรียนรู้น่าพอใจ (๖๐ - ๖๔ คะแนน)

๑.๕ หมายถึง ผลการเรียนรู้พอใช้ (๕๕ - ๕๙ คะแนน)

๑ หมายถึง ผลการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ (๕๐ - ๕๔ คะแนน)

๐ หมายถึง ผลการเรียนรู้ต่ำกว่าเกณฑ์ (๐- ๔๙ คะแนน)

เป็นการตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

๑.๒.๑ ตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชาผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดในรายวิชานั้น ๆ

๑.๒.๒ รายวิชาที่จะนับหน่วยกิตได้จะต้องได้รับผลการเรียนตั้งแต่ ๑ ขึ้นไป

๒. การประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน

๒.๑ เป็นการประเมินความสามารถของผู้เรียนในการอ่านหนังสือ เอกสารและสื่อต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

๒.๒ มีการประเมินภาคเรียนละ ๒ ครั้งโดยกำหนดเกณฑ์ การประเมินดังนี้

๐ - ๔ คะแนน คือ ระดับคุณภาพ ๐

๕ - ๖ คะแนน คือ ระดับคุณภาพ ๑

๗ - ๘ คะแนน คือ ระดับคุณภาพ ๒

๙ - ๑๐ คะแนน คือ ระดับคุณภาพ ๓

๒.๓ สรุปผลการประเมินเป็นรายภาค

๒.๔ ตัดสินผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน เมื่อจบหลักสูตรมัธยมศึกษา เป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๑ หมายถึง ผ่านเกณฑ์

ระดับคุณภาพ ๒ หมายถึง ดี

ระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง ดีเยี่ยม

การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุก ระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด การพัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามศักยภาพ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น ๔ ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

๑. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอน ดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงงาน การประเมินชิ้นงาน/ ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ในกรณีที่ไม่มีผ่านตัวชี้วัดให้มีการสอนซ่อมเสริม

การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุง

และส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

๒. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผล การเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา ว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีจุดพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

๓. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด ในการดำเนินการจัดสอบ นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

๔. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

ข้อมูลการประเมินในระดับต่าง ๆ ข้างต้น เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนทั่วไป กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาด้านวินัยและพฤติกรรม กลุ่มผู้เรียนที่ปฏิเสธโรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มพิการทางร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษาในการดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันทั่วถึง ปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการเรียน

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผล การเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน

การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่มสาระ เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดในหลักสูตร ซึ่งจะนำไปสู่การสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ต่อไป ภารกิจของสถานศึกษาในการดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังนี้

๑. กำหนดสัดส่วนคะแนนระหว่างเรียนกับคะแนนปลายปี/ปลายภาค โดยให้ความสำคัญของคะแนนระหว่างเรียนมากกว่าคะแนนปลายปี/ปลายภาค เช่น ๖๐:๔๐ , ๗๐:๓๐ , ๘๐:๒๐ เป็นต้น

๒. กำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน โดยพิจารณาความเหมาะสมตามระดับชั้นเรียน เช่น ระดับประถมศึกษาอาจกำหนดเป็นระดับผลการเรียน หรือระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียนเป็นระบบตัวเลข ระบบ

ตัวอักษร ระบบร้อยละและระบบคุณภาพสะท้อนมาตรฐาน สำหรับระดับมัธยมศึกษากำหนดเป็นระดับผลการเรียน ๘ ระดับ และกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ ของผลการเรียน เช่น การประเมินที่ ยังไม่สมบูรณ์ (ได้ ร) การไม่มีสิทธิเข้ารับการสอบ (ได้ มส) เป็นต้น นอกจากนี้ สถานศึกษาอาจกำหนดคุณลักษณะของความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละชั้นปีเป็นระดับคุณภาพเพิ่มอีกก็ได้

๓. กำหนดแนวปฏิบัติในการสอนซ่อมเสริม การสอบแก้ตัว กรณีผู้เรียนมีระดับผลการเรียน “๐” และแนวดำเนินการกรณีผู้เรียนมีผลการเรียนที่มีเงื่อนไข คือ “ ร ” “ มส.”

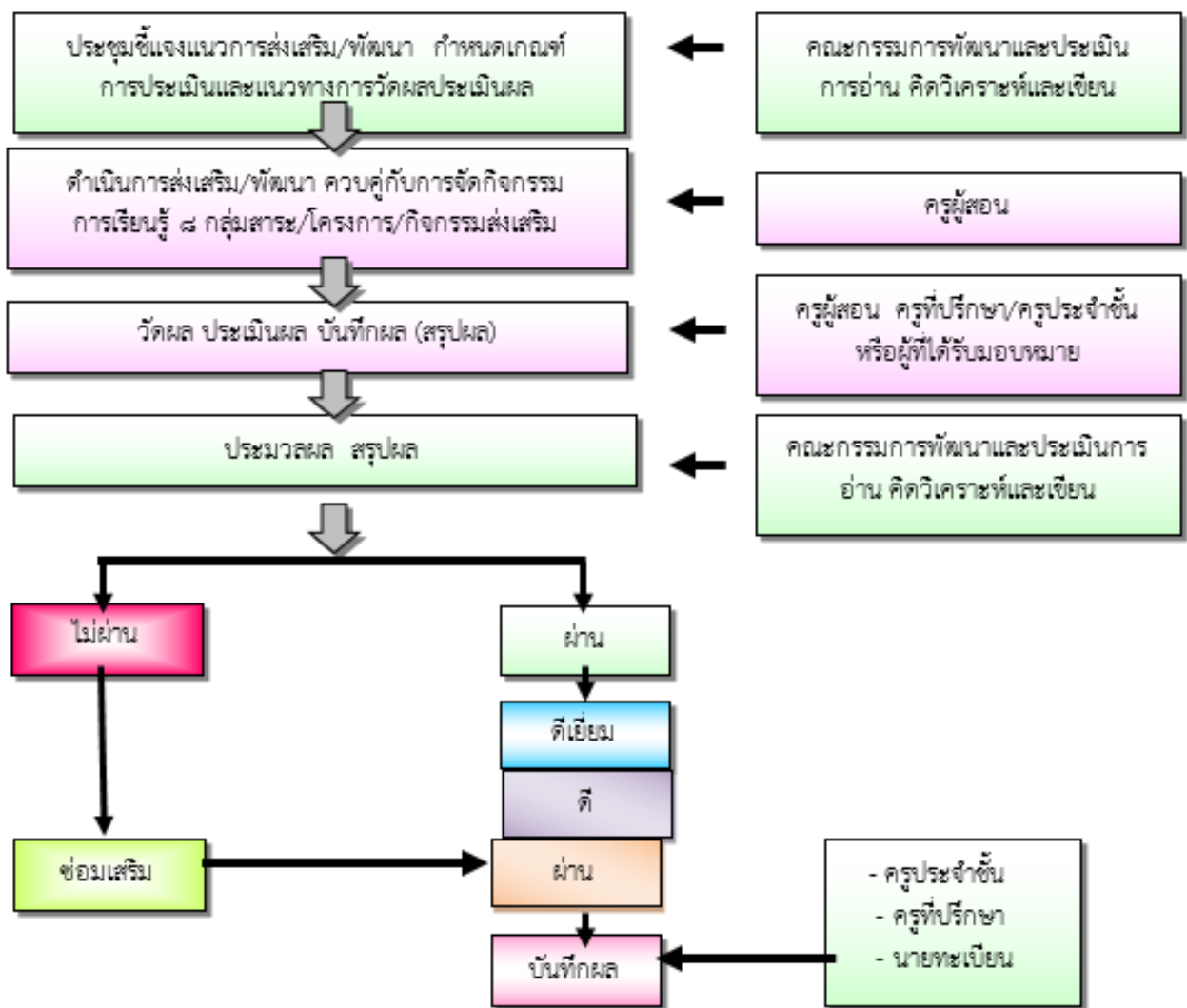
๔. กำหนดแนวปฏิบัติในการอนุมัติผลการเรียน

๕. กำหนดแนวทางในการรายงานผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง

๖. กำหนดแนวทาง วิธีการในการกำกับ ติดตามการบันทึกผลการประเมินในเอกสารหลักฐานการศึกษา ทั้งแบบที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และแบบที่สถานศึกษากำหนด

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดให้มีการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ดังนั้นสถานศึกษาต้องวางแผนการพัฒนาความสามารถ ด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ สถานศึกษาอาจกำหนดขั้นตอนดำเนินการ ดังแผนภาพที่ ๓.๒

แผนภาพที่ ๓.๒ แสดงขั้นตอนการพัฒนาและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของสถานศึกษา

แนวดำเนินการพัฒนาและประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน

การพัฒนาและประเมินความสามารถการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน สถานศึกษาอาจกำหนดแนวดำเนินการ ดังนี้

๑. คณะกรรมการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน ของสถานศึกษากำหนดผลการเรียนรู้ หรือความสามารถ การอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน จากกลุ่มสาระการเรียนรู้พร้อมกำหนดเกณฑ์ตัดสินคุณภาพ (ดีเยี่ยม ดีและ ผ่าน) ให้เหมาะสมกับระดับการศึกษา
๒. ผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระออกแบบการประเมิน เพื่อประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละชั้นปี และการจัดการเรียนรู้ในแต่ละภาคเรียน

รูปแบบและวิธีการพัฒนาและประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน

คณะกรรมการการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน สามารถดำเนินการได้หลายวิธีดังนี้

๑. ประเมินจากผลงานและการเข้าร่วมกิจกรรม
 - ๑.๑ กรณีที่บุคลากรสอนตามเพียงพอ ใช้วิธีการบูรณาการความสามารถ การอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน เข้ากับหน่วยการเรียนรู้ ในรายวิชา ที่มีสัดส่วนเพียงพอสามารถเป็นตัวแทนได้ เมื่อนำหน่วยการเรียนรู้ไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แต่ละรายวิชาแล้ว มีผลการประเมินของผู้เรียนเป็นผลงานในหน่วยการเรียนรู้ นั้น นำผลการประเมินนั้นนับเข้าเป็นผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียนด้วย
 - ๑.๒ กรณีที่สถานศึกษามีบุคลากรเพียงพอ นอกจากส่งเสริมและพัฒนาการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน ในกลุ่มสาระที่สอนแล้ว ยังสามารถจัดโครงการ/กิจกรรมเสริมอีก เช่น โครงการรักการอ่าน-การเขียน เป็นต้น การประเมินผลก็ใช้ผลจากการประเมินในกลุ่มสาระและผลจากการเข้าร่วมโครงการและกิจกรรม
๒. ประเมินจากแบบทดสอบมาตรฐานประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และ เขียน โดยทดสอบกับผู้เรียนทุกคน การนำแบบทดสอบมาตรฐานมาใช้ประเมินผลต้องมีความมั่นใจในความเที่ยงตรง(Validity) ความยุติธรรม (Fair) และความเชื่อถือได้ (Reliability)

เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตัดสินระดับคุณภาพ ใช้วิธีการที่เหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลซึ่ง ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน ได้แก่ ฐานนิยม (Mode) แล้วตัดสินผลตามเกณฑ์ที่กำหนด ส่งผลให้แก่คณะกรรมการดำเนินการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน เพื่อดำเนินการส่งเสริมพัฒนาต่อไป

เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ให้กำหนดเป็นระดับคุณภาพดีเยี่ยม ดีและผ่าน อย่างไรก็ตามในกระบวนการพัฒนาสถานศึกษาควรกำหนดให้ผู้สอนได้ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อการพัฒนา การอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน ได้ บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา การให้ข้อมูลย้อนกลับจะทำให้ได้ดีหากมีการใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) เป็นแนวทางการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ดังนี้

๑. กำหนดระดับคุณภาพตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ ได้แก่ ดีเยี่ยม ดี และผ่าน
๒. กำหนดประเด็นการประเมินให้สอดคล้องกับความสามารถที่จะประเมิน เช่น
 - การนำเสนอเนื้อหา
 - การใช้ภาษา

๓. ให้คำอธิบายระดับคุณภาพของประเด็นการประเมิน ดังตัวอย่าง

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
การนำเสนอเนื้อหา	<ul style="list-style-type: none"> - เรียงลำดับเรื่องราวได้เหมาะสม ไม่วกวน - แสดงความคิดเห็นประกอบได้อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ - นำเสนอประเด็นสำคัญที่ทำให้เห็นความชัดเจนของเรื่อง - ประเมินสิ่งที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้ถูกต้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - เรียงลำดับเรื่องราวได้เหมาะสม ไม่วกวน - แสดงความคิดเห็นประกอบได้อย่างมีเหตุผล - นำเสนอข้อมูลชัดเจน แต่บางประเด็นไม่ชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> - เรียงลำดับเรื่องราวได้แต่มีการวกวนบ้าง - แสดงความคิดเห็นประกอบ - ข้อมูลสนับสนุน หรือประเด็นยังไม่ชัดเจน
การใช้ภาษา	<ul style="list-style-type: none"> - เขียนสะกดคำถูกต้องตามอักขรวิธี - เลือกใช้คำตรงความหมาย - ใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับภาษา - ใช้ภาษาสื่อสารตรงจุดประสงค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - เขียนสะกดคำถูกต้องตามอักขรวิธี - เลือกใช้คำตรงความหมาย - ใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับภาษา 	<ul style="list-style-type: none"> - เขียนสะกดคำถูกต้องตามอักขรวิธี - เลือกใช้คำตรงความหมาย

เกณฑ์การจบการศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลบ่อทอง พุทธศักราช ๒๕๖๔ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) กำหนดเกณฑ์สำหรับการจบการศึกษา ดังนี้

เกณฑ์การจบระดับประถมศึกษา

(๑) ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชาเพิ่มเติม/กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

(๒) ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินรายวิชาพื้นฐานระดับ ๑ ขึ้นไปทุกรายวิชา

(๓) ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับ “ผ่าน” ขึ้นไป

(๔) ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับ ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับ “ผ่าน” ขึ้นไป

(๕) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมิน “ผ่าน” ทุกกิจกรรม

เกณฑ์การจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

(๑) ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชาเพิ่มเติม/กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

(๒) ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินรายวิชาพื้นฐานระดับ ๑ ขึ้นไปทุกรายวิชา

(๓) ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับ “ผ่าน” ขึ้นไป

(๔) ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับ ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับ “ผ่าน” ขึ้นไป

(๕) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมิน “ผ่าน” ทุกกิจกรรม

การตัดสินผลการเรียน

ในการตัดสินผลการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น ผู้สอนต้องคำนึงถึงการพัฒนานักเรียนแต่ละคนเป็นหลัก และต้องเก็บข้อมูลของนักเรียนทุกด้านอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องในแต่ละภาคเรียน มีเกณฑ์ดังนี้

(๑) ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด

(๒) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของจำนวนตัวชี้วัด

(๓) ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา

(๔) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินและมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การให้ระดับผลการเรียน

๑. การตัดสินผลการเรียนรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้ใช้ระบบตัวเลข แสดงระดับการเรียนในแต่ละกลุ่มสาระ ดังนี้

ระดับผลการเรียน	ความหมาย	ช่วงคะแนนร้อยละ
๔	ผลการเรียนดีเยี่ยม	๘๐ - ๑๐๐
๓.๕	ผลการเรียนดีมาก	๗๕ - ๗๙
๓	ผลการเรียนดี	๗๐ - ๗๔
๒.๕	ผลการเรียนค่อนข้างดี	๖๕ - ๖๙
๒	ผลการเรียนน่าพอใจ	๖๐ - ๖๔
๑.๕	ผลการเรียนพอใช้	๕๕ - ๕๙
๑	ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	๕๐ - ๕๔
๐	ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์	๐ - ๔๙

๒. การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นผ่านและไม่ผ่าน ถ้ากรณีที่ผ่าน กำหนดเกณฑ์การตัดสินเป็นดีเยี่ยม ดี และผ่าน

ดีเยี่ยม หมายถึง มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนที่มีคุณภาพดีเลิศอยู่เสมอ

ดี หมายถึง มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ

ผ่าน หมายถึง มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ แต่ยังมีข้อบกพร่องบางประการ

ไม่ผ่าน หมายถึง ไม่มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน หรือถ้ามีผลงาน ผลงานนั้นยังมีข้อบกพร่องที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขหลายประการ

๓. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมทุกคุณลักษณะเพื่อการเลื่อนชั้น และจบการศึกษา เป็นผ่านและไม่ผ่าน ในการผ่าน กำหนดเกณฑ์การตัดสินเป็นดีเยี่ยม ดี และผ่าน และความหมายของแต่ละระดับ ดังนี้

ดีเยี่ยม หมายถึง ผู้เรียนปฏิบัติตามคุณลักษณะจนเป็นนิสัย และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อประโยชน์สุขของตนเองและสังคม โดยพิจารณาจากผลการประเมินระดับดีเยี่ยม จำนวน ๕-๘ คุณลักษณะ และไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับดี

ดี หมายถึง ผู้เรียนมีคุณลักษณะในการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เพื่อให้เป็นการยอมรับของสังคมโดยพิจารณาจาก

๑) ได้ผลการประเมินระดับดีเยี่ยมจำนวน ๑-๔ คุณลักษณะ และไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับดี หรือ

๒) ได้ผลการประเมินระดับดีเยี่ยมจำนวน ๔ คุณลักษณะ และไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับผ่านหรือ

๓) ได้ผลการประเมินระดับดี จำนวน ๕-๘ คุณลักษณะ และไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับผ่าน

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนรับรู้และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขที่สถานศึกษากำหนด โดยพิจารณาจาก

๑) ได้ผลการประเมินระดับผ่าน จำนวน ๕-๘ คุณลักษณะ และไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับผ่าน หรือ

๒) ได้ผลการประเมินระดับดี จำนวน ๔ คุณลักษณะ และไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับผ่าน

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนรับรู้และปฏิบัติได้ไม่ครบตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขที่สถานศึกษากำหนด โดยพิจารณาจากผลการประเมินระดับไม่ผ่านตั้งแต่ ๑ คุณลักษณะ

๑๓.๔ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมการปฏิบัติ กิจกรรมและผลงานของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดและให้ผลการประเมินเป็นผ่าน และไม่ผ่านให้ใช้ตัวอักษรแสดงผลการประเมิน ดังนี้

“ผ” หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงานเป็นที่ประจักษ์

“มผ” หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงานไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ในกรณีที่ผู้เรียนได้ “มผ” ครูผู้ดูแลกิจกรรมต้องจัดซ่อมเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมในส่วนที่ผู้เรียนไม่ได้เข้าร่วมหรือไม่ได้ทำจนครบถ้วน แล้วจึงเปลี่ยนผลการเรียนจาก “มผ” เป็น “ผ” ได้ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในปีการศึกษานั้น ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยที่อยู่ในดุลยพินิจของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

การเลื่อนชั้น

เมื่อสิ้นปีการศึกษา ผู้เรียนจะได้รับการเลื่อนชั้น เมื่อมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด

(๒) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของจำนวน

ตัวชี้วัด

(๓) ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา ไม่น้อยกว่าระดับ

“ ๑ ” จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด

(๔) นักเรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ในระดับ “ ผ่าน ” ขึ้นไป มีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับ “ ผ่าน ” ขึ้นไป และมีผลการประเมินกิจกรรมพัฒนานักเรียน ในระดับ “ ผ่าน ”

ทั้งนี้ ถ้าผู้เรียนมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย และพิจารณาเห็นว่าสามารถพัฒนาและสอนซ่อมเสริมได้ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะผ่อนผันให้เลื่อนชั้นได้

การเทียบโอนผลการเรียน

สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนในกรณีต่าง ๆ ได้แก่ การย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การออกกลางคันและขอกลับเข้ารับการศึกษาต่อ การศึกษาจากต่างประเทศและขอเข้าศึกษาต่อในประเทศ นอกจากนี้ ยังสามารถเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น สถานประกอบการ สถาบันศาสนา สถาบันการฝึกอบรมอาชีพ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว

การเทียบโอนผลการเรียนควรดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนแรก หรือต้นภาคเรียนแรก ที่สถานศึกษารับผู้เทียบโอนเป็นผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้เรียนที่ได้รับการเทียบโอนผลการเรียนต้องศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาที่รับเทียบโอนอย่างน้อย ๑ ภาคเรียน โดยสถานศึกษาที่รับผู้เรียนจากการเทียบโอนควรกำหนดรายวิชา/จำนวนหน่วยกิต ที่จะรับเทียบโอนตามความเหมาะสม

การพิจารณาการเทียบโอน สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

๑. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษา และเอกสารอื่น ๆ ที่ให้ข้อมูลแสดงความรู้ ความสามารถของผู้เรียน

๒. พิจารณาจากความรู้ ความสามารถของผู้เรียนโดยการทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ

๓. พิจารณาจากความสามารถและการปฏิบัติในสภาพจริง
การเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นไปตาม ประกาศ หรือ แนวปฏิบัติ ของกระทรวงศึกษาธิการ

การบริหารจัดการหลักสูตร

ในระบบการศึกษาที่มีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรนั้น หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น จนถึงระดับสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการพัฒนา สนับสนุน ส่งเสริม การใช้และพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด อันจะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในระดับชาติคุณภาพของผู้เรียนที่สำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ระดับท้องถิ่น ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดอื่น ๆ เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นตัวกลางที่จะเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดในระดับชาติให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา ส่งเสริมการใช้และพัฒนาหลักสูตรในระดับสถานศึกษา ให้ประสบความสำเร็จ โดยมีการกิจสำคัญคือ กำหนดเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในระดับท้องถิ่นโดยพิจารณาให้สอดคล้องกับสิ่งที่เป็นความต้องการในระดับชาติ พัฒนาระบบ การเรียนรู้ท้องถิ่น ประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับท้องถิ่น รวมทั้งเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาบุคลากร สนับสนุน ส่งเสริม ติดตามผล ประเมินผล วิเคราะห์ และรายงานผลคุณภาพของผู้เรียน

สถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรจัดทำระเบียบการวัดและประเมินผล ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องพิจารณาให้สอดคล้อง กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายละเอียดที่เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงาน สังกัดอื่น ๆ ในระดับท้องถิ่นได้จัดทำเพิ่มเติม รวมทั้ง สถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียน โดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

คำอธิบายคำหลักในรายวิชาประวัติศาสตร์

คำหลัก	คำอธิบาย
ความเป็นไทย	<ul style="list-style-type: none"> - หมายถึงสิ่งที่บ่งบอกถึงลักษณะของคนไทย ศิลปะวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมและประเพณีของไทย - ผู้ที่รักความเป็นไทยคือผู้ที่มีความภาคภูมิใจเห็นคุณค่าชื่นชมอนุรักษ์ด้วยการปฏิบัติตนสืบทอดและเผยแพร่คุณลักษณะของคนไทยตลอดจน ศิลปะวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมและประเพณีที่งดงามของไทยให้คงอยู่สืบไป
ความกตัญญูกตเวทิต	<ul style="list-style-type: none"> - หมายถึงการรู้จักคุณ และตอบแทนคุณผู้มีพระคุณ รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ทุกคนได้พึ่งพาอาศัยในการดำรงชีวิต - เป็นคุณธรรมสำคัญอย่างหนึ่งของความเป็นมนุษย์เพราะมนุษย์ต้องพึ่งพาซึ่งกันและกันรวมทั้งต้องพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยดี - การตอบแทนคุณผู้มีพระคุณ ได้แก่การเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำสั่งสอน ให้ความเคารพยกย่องช่วยเหลือและเอาใจใส่ดูแล - การตอบแทนคุณของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้แก่การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดและคุ้มค่าการดูแลรักษาและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
ศิลปะ	<ul style="list-style-type: none"> - ศิลปะมีความหมายกว้างครอบคลุม การแสดงออกและการสร้างสรรค์ทุกด้านของมนุษย์ ภูมิด้านศิลปะหลายคนได้ให้ความหมายของ “ศิลปะ” ไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้ ๑. ศิลปะคือสิ่งที่สร้างสรรค์ขึ้นจากการเลียนแบบธรรมชาติ ๒. ศิลปะคือการแสดงออกเกี่ยวกับความเชื่อความศรัทธาความงาม ๓. ศิลปะคือการถ่ายทอดความรู้สึกโดยใช้สัดส่วนรูปทรงและความกลมกลืนขององค์ประกอบต่าง ๆ ๔. ศิลปะคือความชำนาญในการถ่ายทอดประสบการณ์และจินตนาการให้เป็นวัตถุที่มีสุนทรีย์ภาพ - ศิลปะไทยมีเอกลักษณ์เฉพาะมีความงามที่ชาวต่างชาติชื่นชม มีหลายแขนงเช่นสถาปัตยกรรมในการสร้างวัดวังจิตรกรรมไทยหัตถกรรมไทยดนตรีนาฏศิลป์ เป็นต้น

คำหลัก	คำอธิบาย
วัฒนธรรม	<ul style="list-style-type: none"> - วัฒนธรรมหมายถึงลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม อันเป็นแบบแผนในการประพฤติปฏิบัติ และการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของคนในสังคมเดียวกัน เป็นสิ่งที่เกิดจากการสั่งสม เลือกรับปรับปรุงแก้ไขจนถือว่าเป็นสิ่งดีงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และมีการสืบทอดเป็นมรดกทางสังคม - ยูเนสโกแบ่งมรดกทางวัฒนธรรมเป็น ๒ ส่วน คือ มรดกทางวัฒนธรรม ที่จับต้องได้เช่นโบราณสถานโบราณวัตถุและ มรดกทางวัฒนธรรม ที่จับต้องไม่ได้อันเป็นเรื่องเกี่ยวกับภูมิปัญญาระบบคุณค่าความเชื่อพฤติกรรมและวิถีชีวิต - วัฒนธรรมมีความสำคัญต่อการดำรงอยู่ของความเป็นชาติ ชาติที่ไม่มีวัฒนธรรมของตนเอง จะคงความเป็นชาติอยู่ไม่ได้ ในอดีตจีนเคยถูกชาวตาดเข้ายึดครอง และตั้งราชวงศ์หงวนขึ้นปกครองแต่ก็ถูกชาวจีนซึ่งมีวัฒนธรรมที่สูงกว่ากลืนเป็นชาวจีนจนหมดสิ้น - วัฒนธรรมในแต่ละสังคมอาจคล้ายหรือแตกต่างกันได้ก็เนื่องมาจากความเชื่อเชื้อชาติศาสนาและถิ่นที่อยู่สังคมที่ประกอบด้วยผู้คนอันหลากหลายที่เรียกว่า พหุสังคมย่อมมีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมด้วยเช่นกันการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายเช่นนี้จึงต้องมีความเข้าใจซึ่งกันและกันให้เกียรติและเคารพซึ่งกันและกันด้วย - วัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงได้เนื่องจากสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปและการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมโดยเฉพาะปัจจุบันที่เทคโนโลยีการสื่อสารมีความเจริญก้าวหน้าการเลือนไหลทางวัฒนธรรมจึงแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็วการเลือกรับวัฒนธรรมอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นสิ่งจำเป็นไม่ควรรับวัฒนธรรมตามกระแสนิยมแต่ควรเลือกรับเฉพาะสิ่งที่มีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิต
ขนบธรรมเนียมประเพณี	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นคำที่ใช้เรียกรวมกันหมายถึง สิ่งที่คนในสังคมหนึ่งๆนิยม ประพฤติปฏิบัติต่อเนื่องกันมา เพราะถือว่ามีคุณค่าที่ก่อให้เกิดความสุขความเจริญแก่ชีวิต และสังคมขนบธรรมเนียมประเพณีของไทย เช่นการมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ชายไทยต้องเป็นผู้นำครอบครัว หญิงไทยต้องมีกิริยามารยาทเรียบร้อยหญิงไทยต้องรักษานวลสงวนตัว ไม่ยอมรับการแสดงความรู้สึกทางเพศอย่างเปิดเผยในที่สาธารณะ คนไทยถือว่าศีรษะเป็นของสูง ส่วนเท้าเป็นของต่ำ การลงแขกช่วยงานต่าง ๆ - ขนบธรรมเนียมไทยที่เกี่ยวกับศีลธรรมจรรยาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อสังคม ผู้ใดฝ่าฝืนถือว่าละเมิดกฎของสังคมถือเป็นความผิดความชั่ว เช่นการที่ชาวไทยพุทธแสดงกิริยาลบหลู่ดูหมิ่นพระพุทธรูปศาสนสถานและศาสนวัตถุ ส่วนขนบธรรมเนียมไทยบางเรื่องอาจไม่เคร่งครัด ผู้ที่ไม่ทำตามขนบธรรมเนียมอาจถูกมองว่าไม่มีการศึกษา ไม่มีสมบัติผู้ดี เช่นแต่งกายไม่ถูกกาลเทศะปฏิบัติตัวไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ - ประเพณีไทยซึ่งเป็นที่รับรู้ และชื่นชมของชาวต่างชาติ เช่นสงกรานต์ลอยกระทงแห่เทียนพรรษา บุญบั้งไฟ นอกจากนี้ยังมีประเพณีในท้องถิ่นต่าง ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น อันเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวต่างชาติซึ่งสนใจด้านวัฒนธรรมชื่นชอบเช่นแห่เทียนพรรษาจ.อุบลราชธานีผีตาโขนจ.เลยปอยส่างลองจ.แม่ฮ่องสอน

คำหลัก	คำอธิบาย
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	หมายถึงองค์ความรู้ความสามารถ เทคนิคของผู้คนในแต่ละท้องถิ่นที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา และพัฒนาการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัยที่สืบทอดมาอย่างต่อเนื่อง
ภูมิปัญญาไทย	<p>- หมายถึงองค์ความรู้ความสามารถ เทคนิคของคนไทย ที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา และพัฒนาการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม กับยุคสมัยที่สืบทอดมาอย่างต่อเนื่องอันเป็นที่ยอมรับในระดับชาติ</p> <p>- ลักษณะที่สำคัญของภูมิปัญญาไทยคือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เป็นทั้งความรู้ทักษะความเชื่อและพฤติกรรม ๒. แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างคน กับคนคนกับธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมคนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ ๓. เป็นกิจกรรมทุกอย่างในวิถีชีวิตของคนไทย ๔. เป็นเรื่องการแก้ปัญหา การจัดการ การปรับตัว เพื่อความอยู่รอดในชีวิต ๕. มีการเปลี่ยนแปลงให้เหมาะกับยุคสมัย
ความรักชาติ	<p>ความรักชาติการแสดงออกถึงความรักชาติมีดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การแสดงความเคารพและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับชาติ เช่นร้องเพลงชาติยืนตรงเคารพธงชาติ ประดับธงชาติถูกต้องตามระเบียบที่ราชการกำหนด ๒. การเป็นพลเมืองดีและธำรงรักษาไว้ซึ่งความเป็นชาติไทยเช่นเสียภาษีเคารพกฎหมายบำรุงรักษา และไม่ทำลายสาธารณสมบัติ ใช้สิทธิเลือกตั้งสอดส่องการกระทำที่จะทำลายความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยของชาติบ้านเมือง
ยึดมั่นในศาสนา	การยึดมั่นในศาสนาคือการศึกษาลักษณะธรรมคำสอน ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ และทำหน้าที่เป็นศาสนิกชนที่ดีในการทำนุบำรุงและปกป้องคุ้มครองศาสนา
เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	<p>การเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การแสดงความเคารพและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม ต่อองค์พระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ ๒. การแสดงความเคารพและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม ต่อสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ๓. ซาบซึ้งในพระราชกรณียกิจและน้อมนำแบบอย่างของพระมหากษัตริย์
ความมีวินัยในตนเอง	หมายถึงระเบียบในการดำเนินชีวิต ในที่นี้จำกัดเฉพาะเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร และอดทนการใฝ่หาความรู้ ความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และการยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเองอันเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ต้องการปลูกฝังให้เกิดขึ้นในคนไทย เพื่อให้เป็นคนดีมีความรู้และความสามารถ เพื่อความสุขความเจริญในชีวิตและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ
ความซื่อสัตย์สุจริต	- หมายถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง การประพฤติตามความเป็นจริงและความถูกต้องต่อตนเองผู้อื่นและประเทศชาติทั้งทางกายวาจาและใจ เช่นทำตามสัญญาที่ให้ไว้ต่อตนเอง และผู้อื่นพูดความจริงไม่นำสิ่งของของผู้อื่น (ที่เจ้าของไม่อนุญาต) หรือของส่วนรวมมาเป็นของตนการหลีกเลี่ยงที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

คำหลัก	คำอธิบาย
	- ผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตจะประสบความสำเร็จ และความเจริญในชีวิตและการทำงานเป็นที่ไว้วางใจอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้และเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ
ความซื่อสัตย์สุจริต	- หมายถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง การประพฤติตามความเป็นจริงและความถูกต้องต่อตนเองผู้อื่นและประเทศชาติทั้งทางกายวาจาและใจ เช่นทำตามสัญญาที่ให้ไว้ต่อตนเอง และผู้อื่นพูดความจริงไม่นำสิ่งของของผู้อื่น (ที่เจ้าของไม่อนุญาต) หรือของส่วนรวมมาเป็นของตนการหลีกเลี่ยงที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย - ผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตจะประสบความสำเร็จ และความเจริญในชีวิตและการทำงานเป็นที่ไว้วางใจอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้และเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ
ความขยันหมั่นเพียรและอดทน	- หมายถึงการทำหน้าที่การทำงานด้วยความพยายามเข้มแข็ง อดทน ไม่ท้อถอย เป็นคุณธรรมจริยธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ
ใฝ่หาความรู้	- หมายถึงความตั้งใจแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เชื่อถือได้อย่างสม่ำเสมอ - การใฝ่หาความรู้เป็นคุณสมบัติของผู้ที่พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อปรับตัวและพึ่งตนเองได้ในการดำเนินชีวิตและการทำงาน
ความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่	- หมายถึงความเอาใจใส่มุ่งมั่นในการทำหน้าที่ของตนให้เกิดผลสำเร็จและผลดีต่อตนเองสังคมและประเทศชาติ
การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง	- หมายถึงความรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตน เมื่อเกิดผลเสียหายก็ไม่โยนความผิดให้แก่ผู้อื่นน้อมรับความผิดพลาดแล้วนำมาพิจารณาไตร่ตรองเพื่อปรับปรุงแก้ไข มิให้เกิดความเสียหายหรือความผิดพลาดขึ้นอีก ผู้ที่มีความรับผิดชอบควรพิจารณาไตร่ตรองให้รอบคอบถึงความดีงามความถูกต้องเหมาะสม ถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นก่อนที่จะตัดสินใจกระทำการใด ๆ
ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (Constitutional Monarchy)	- ประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หมายถึงประเทศที่ใช้ระบบรัฐสภา (Parliamentary System) โดยที่พระมหากษัตริย์มีพระราชอำนาจในฐานะที่ทรงเป็นประมุขเท่านั้น ส่วนอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหารนั้นเป็นของประชาชนที่เลือกและมอบอำนาจให้ตัวแทนใช้อำนาจแทน แต่ต้องใช้อำนาจในพระปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์ เนื่องจากประชาชนเห็นความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์เพราะ การบัญญัติกฎหมายการออกคำสั่งการบริหารราชการในนามของประชาชนด้วยตนเองอาจไม่ได้รับการยอมรับเท่าที่ควรหรืออาจขาดเอกภาพในการปกครองประเทศได้

คำหลัก	คำอธิบาย
หลักอำนาจอธิปไตยของ ปวงชน (Popular Sovereignty)	<p>- ประชาธิปไตยหมายถึงระบอบการปกครองที่ถือมติปวงชนเป็นใหญ่การถือเสียงข้างมากเป็นใหญ่ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. ๒๕๕๔)</p> <p>เพราะประชาธิปไตยตั้งอยู่บนหลักปรัชญามนุษยนิยมที่เชื่อว่า มนุษย์มีคุณค่ามีศักดิ์ศรีมีคุณภาพสามารถที่จะปกครองกันเองได้ ไม่ควรที่จะให้อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศไปอยู่กับใครคนเดียว หรือกลุ่มคนส่วนน้อยกลุ่มเดียว หากแต่ควรที่จะให้ประชาชนทุกคน มีส่วนในการกำหนดความเป็นไปของสังคมและประเทศชาติร่วมกันคงเป็นไปได้ที่จะให้ทุกคนมีความคิดเห็นเหมือนกันหมดทุกคน หากกลุ่มหนึ่งมีความคิดเห็นอย่างหนึ่งแต่อีกกลุ่มหนึ่งมีความคิดเห็นอีกอย่างหนึ่ง บางครั้งการกำหนดความเป็นไปของสังคมและประเทศชาติ จำเป็นต้องเลือกที่จะปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น ดังนั้นสังคมและประเทศที่เป็นประชาธิปไตย จึงต้องให้สมาชิกทุกคนในสังคมลงมติเพื่อให้ทราบความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ และนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดความเป็นไปของสังคมและประเทศชาติ</p>
การยอมรับ เห็นคุณค่าและเคารพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิมนุษยชน	<p>- เดิมมนุษย์ก็คิดกันรังเกียจเฉียดฉันท้เอารัดเอาเปรียบข่มเหงรังแกทำร้ายประหัตประหารกัน เมื่อมนุษย์มีอารยะขึ้นจึงได้เห็นความสำคัญของการปฏิบัติต่อกันโดยคำนึงถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิมนุษยชนหรือที่ไทยเราเรียกว่า “เห็นคนเป็นคน” นั่นเองในอดีตสังคมตะวันตกมีการทำร้ายกันอย่างป่าเถื่อนมากจึงตระหนักในเรื่องนี้สูง การเห็นคุณค่าและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชนหมายถึงการยอมรับว่ามนุษย์ทุกคนทุกเชื้อชาติ ล้วนมีคุณค่ามีศักดิ์ศรีและมีสิทธิขั้นพื้นฐาน เช่น ความเสมอภาคของบุคคลสิทธิในร่างกายและชีวิตสิทธิในการศึกษาสิทธิทางสาธารณสุข สิทธิในการยุติธรรม สิทธิในทางศาสนา สิทธิทางการเมือง สิทธิในการแสดงความคิดเห็น ทั้งนี้ประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติได้รับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Right – UDHR) เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๔๘</p>
ใช้สิทธิโดยไม่ละทิ้งหน้าที่	<p>- สิทธิหมายถึงอำนาจอันชอบธรรม เช่นบุคคลมีสิทธิและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ เขามีสิทธิในที่ดินแปลงนี้หรืออำนาจที่กฎหมายรับรองให้กระทำการใด ๆ โดยสุจริตได้อย่างอิสระ แต่ต้องไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิของคนอื่น (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ.๒๕๕๔)</p> <p>- ระบอบประชาธิปไตย ที่มีหลักการพื้นฐานสำคัญที่ว่ามนุษย์มีศักดิ์ศรี มีคุณค่า จึงให้ประชาชนมีสิทธิ และเสรีภาพมากทั้งนี้ก็เพื่อให้ประชาชน มีส่วนร่วมพัฒนาสังคม และประเทศชาติในฐานะเจ้าของอำนาจอิสระสูง แทนที่จะมีส่วนร่วมได้เพียงในฐานะผู้ใต้ปกครองเท่าที่ผู้ปกครองจะอนุญาตให้เท่านั้น</p> <p>- หลายครั้งคนส่วนใหญ่มักคิดถึงสิทธิ ที่จะได้สิทธิที่จะมีเพียงด้านเดียวแต่สิทธิในระบอบประชาธิปไตยนั้น ประชาชนมีสิทธิที่จะให้สิ่งที่ดีสิ่งที่มีประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติด้วย ซึ่งก็คือหน้าที่สิทธิและหน้าที่เป็นสิ่งที่ต้องอยู่คู่กันอย่างสมดุลเสมอบุคคลย่อมไม่อาจมีสิทธิได้หากไม่ทำหน้าที่</p>

คำหลัก	คำอธิบาย
ใช้เสรีภาพอย่างรับผิดชอบ	<p>- เสรีภาพหมายถึงความสามารถที่จะกระทำการใด ๆ ได้ตามที่ตนปรารถนา โดยไม่มีอุปสรรคขัดขวาง เช่น เสรีภาพในการพูด เสรีภาพในการนับถือศาสนา ความมีสิทธิที่จะทำอะไรก็ได้โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. ๒๕๕๔)</p> <p>- ในระบอบเผด็จการประชาชน มักจะถูกจำกัดเสรีภาพพอเปลี่ยนมาเป็นระบอบประชาธิปไตยคนทั่วไปเข้าใจว่าบุคคลย่อมมีเสรีภาพได้อย่างเต็มที่ จะทำอะไรก็ได้ตามใจชอบ การใช้เสรีภาพของบุคคลนั้นอาจไปกระทบหรือละเมิดต่อเสรีภาพของบุคคลอื่นได้ หรืออาจกล่าวได้ว่าการใช้เสรีภาพต้องมีความรับผิดชอบต่อตัวเองและผู้อื่น</p> <p>- ประชาชนในระบอบประชาธิปไตยจึงต้องเข้าใจถึงหลักการที่ว่า “ใช้สิทธิแต่ไม่ละเมิดหน้าที่” และ “ใช้เสรีภาพอย่างรับผิดชอบ” แต่อย่างไรก็ตามเพราะมนุษย์ที่มีอยู่คนเดียวและมีเสรีภาพที่จะทำอะไรก็ได้ตามใจชอบทั้งหมด ไม่มีอยู่จริงมีแต่มนุษย์ที่อยู่ร่วมกับคนอื่น เพราะมนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันมนุษย์จึงต้องอยู่ร่วมกันเป็นสังคม ประชาชนในระบอบประชาธิปไตยพึงยินดีที่จะใช้เสรีภาพของตนเพื่อให้คนอื่นได้ใช้เสรีภาพเท่าเทียมกับตน</p> <p>- สภาพที่บุคคลมีเสรีภาพที่จะทำอะไรก็ได้ตามใจชอบโดยไม่จำกัดนั้นเป็นลักษณะของอนาธิปไตยซึ่งมาจากคำว่า “อน” ที่แปลว่าไม่มีและคำว่า “อธิปไตย” ที่แปลว่าอำนาจสูงสุด “อนาธิปไตย” จึงหมายถึงสภาวะที่ไม่มีอำนาจสูงสุดทุกคนใหญ่หมดใครจะทำอะไรก็ได้ตามใจชอบ น่าจะเป็นภาวะที่จลาจล สับสน วุ่นวายเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการเข้าใจว่าประชาชนควรมีเสรีภาพที่จะทำอะไรก็ได้ตามใจชอบ นั่นคืออนาธิปไตยไม่ใช่ประชาธิปไตย</p>
ชื่อสัตย์สุจริตและมีความโปร่งใส	<p>- ชื่อสัตย์ หมายถึงประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกง และไม่หลอกลวง สุจริต หมายถึงความประพฤติชอบ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. ๒๕๕๔)</p> <p>- ความโปร่งใส (Transparency) ในที่นี้หมายถึงการเปิดเผยความจริงความพร้อมที่จะถูกตรวจสอบได้ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการทุจริตได้ยากคนในระบอบประชาธิปไตยต้องชื่อสัตย์สุจริตและมีความโปร่งใสด้วย มิใช่เพียงเรียกร้องให้ผู้อื่นชื่อสัตย์สุจริตและมีความโปร่งใสเท่านั้น</p>
ยึดหลักความเสมอภาคและความยุติธรรม	<p>- เสมอภาค หมายถึง มีส่วนเท่ากันเท่าเทียมกัน</p> <p>- ยุติธรรม หมายถึง ความเที่ยงธรรม ความชอบธรรม ความชอบด้วยเหตุผลเที่ยงธรรม ไม่เอนเอียงเข้าข้างใด ชอบด้วยเหตุผล (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. ๒๕๕๔)</p> <p>- ประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ย่อมมีความเสมอภาคในความเป็นมนุษย์ เช่น สิทธิทางการเมืองการปกครอง สิทธิเลือกตั้ง สิทธิในฐานะมนุษย์ หรือที่เรียกว่า สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาคในฐานะที่เป็นมนุษย์ความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา การเมืองเศรษฐกิจสังคม เป็นต้น</p> <p>- การมีความเสมอภาคนั้นมิได้หมายความว่า ประชาชนในระบอบประชาธิปไตยจะต้องมีความเสมอภาค เสมอภาคกันทุกเรื่องทั้งหมด</p>

คำหลัก	คำอธิบาย
	<p>ความเสมอภาคนี้ หมายถึง ความเสมอภาคกันในฐานะมนุษย์แต่ประชาชนในระบอบประชาธิปไตย อาจมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันได้ เช่น ครูย่อมมีความเสมอภาคกับนักเรียนในฐานะที่เป็นมนุษย์ และในฐานะที่เป็นพลเมือง แต่การที่ครูเป็นผู้นำที่สอน มอบหมายภารกิจ การเรียน วัดและประเมินผลผู้เรียน และนักเรียนเป็นผู้เรียนรับมอบภารกิจการศึกษา รับการวัดและประเมินผลจากครูนั้น มิได้หมายความว่าครูกับนักเรียนไม่เสมอภาคกัน</p>
<p>สามัคคีธรรม - ยึดหลักภราดรภาพ - ประองตองสมานฉันท์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ภราดรภาพหมายถึงความเป็นฉันพี่น้องกัน - ประองตองหมายถึงอ้อมขอมประนีประนอมยอมกันไม่แก่งแย่งกันตกลงกันด้วยความไกล่เกลี่ยตกลงกันด้วยไมตรีจิต - สมานฉันท์หมายถึงความพอใจร่วมกันความเห็นพ้องกัน (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. ๒๕๕๔) - ความเสมอภาคในระบอบประชาธิปไตยนั้นต้องเป็นความเสมอภาคที่ยึดหลักความยึดเหนี่ยวกันในสังคม (Social Coherence) ไม่ใช่ความเสมอภาคแบบตัวใครตัวมัน (Individualistic) หรือความเสมอภาคแบบไม่ยอมเสียเปรียบกัน ถ้าคนหนึ่งได้ ๕ ส่วนคนอื่น ๆ ก็ต้องได้ ๕ ส่วนเท่ากัน น้อยกว่านี้เป็นไม่ยอมกันต้องแย่งชิงกันขัดแย้งทะเลาะเบาะแว้งกันแต่เสมอภาคในระบอบประชาธิปไตยนี้หมายถึง สุขทุกข์เสมอกันหากใครในสังคมมีความสุขคนอื่น ๆ ก็พร้อมที่จะสุขด้วย และหากใครในสังคมมีความทุกข์คนอื่น ๆ ก็พร้อมที่จะทุกข์ด้วย พร้อมทั้งจะช่วยกันทั้งยามสุข และทุกข์ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ไม่กีดกันกัน มิใช่ค่อยแต่จะ อิจฉาริษยาไม่ให้ใครได้เปรียบใครอยู่ตลอดเวลา ทั้งหมดนี้ก็คือหลักภราดรภาพในระบอบประชาธิปไตยนั่นเอง ซึ่งก็คือความเป็นพี่น้องกันไม่แบ่งแยก รังเกียจเด็ดฉันท์กัน มีความสมัครสมานรักใคร่กลมเกลียวกัน (Solidarity) - ประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ต้องยึดหลักการประสานกลมกลืน (Harmony) คือการก้าวไปด้วยกันทำงานและพัฒนาไปพร้อมกันด้วยสำนึกความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคมไม่ใช่จำใจต้องประนีประนอมยอมลดราวาศอกให้กันอันอาจเป็นความจำเป็นต้องอยู่ร่วมกันที่ไม่ยั่งยืน
<p>แตกต่างแต่ไม่แตกแยก</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนในระบอบประชาธิปไตยไม่จำเป็น ต้องมีความคิดเห็นมีความปรารถนาต้องการเหมือนกันทุกเรื่อง ตรงกันข้ามระบอบประชาธิปไตยต้องการคนที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลาย เพราะอาจจะทำให้ได้ทางเลือกที่ดีที่สุดของสังคมก็ได้ และถ้าไม่มีความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลายสังคมโลกก็อาจจะไม่พัฒนาเลย เช่น อาจจะยังเชื่อว่าโลกแบนและเป็นศูนย์กลางของจักรวาลอยู่ก็ได้ ประชาธิปไตยจึงไม่หลบหนีความขัดแย้ง หากแต่ประชาชนในระบอบประชาธิปไตยจะต้องช่วยกันทำให้ความขัดแย้งนั้นนำไปสู่การสร้างสรรค์ - ตามหลักประชาธิปไตยสากลห้ามไม่ให้เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิดเชื้อชาติภาษาเพศอายุความพิการสภาพทางกายหรือสุขภาพสถานะของบุคคลฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคมความเชื่อทางศาสนาการศึกษาอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมือง

คำหลัก	คำอธิบาย
ใช้หลักสันติวิธี	<ul style="list-style-type: none"> - สันติวิธีหมายถึงวิธีที่จะก่อให้เกิดความสงบ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. ๒๕๕๔) - จุดมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่งของประชาธิปไตยก็เพื่อให้ประชาชนไม่ต้องทะเลาะทำร้ายประหัตประหารกันด้วยความรุนแรงอันอาจนำมาซึ่งความไม่สงบสุขแตกแยกกันทั่วไปดังนั้นประชาชนในระบอบประชาธิปไตยต้องเรียนรู้ที่จะใช้หลักสันติวิธีด้วย
ยึดหลักเสียงข้างมากและเคารพสิทธิของเสียงข้างน้อย (Majority Rule and Minority Rights)	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายที่เป็นเสียงข้างมากไม่ควรใช้เสียงข้างมากละเมิดสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของฝ่ายเสียงข้างน้อยดังที่เรียกว่า “ปกครองโดยเสียงข้างมากและเคารพสิทธิของเสียงข้างน้อย (Majority Rule and Minority Rights)” เช่น ฝ่ายเสียงข้างมากไม่พึงใช้มติเพื่อจัดสรรงบประมาณให้แก่พื้นที่ของพวกเขาโดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนและความจำเป็นของคนส่วนน้อย
เห็นความสำคัญในประโยชน์ของส่วนรวม	<ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนในระบอบประชาธิปไตยต้องรู้จักแยกแยะประโยชน์ของส่วนตัว กับประโยชน์ของส่วนรวม ตามปกติคนส่วนใหญ่มักเห็นประโยชน์ของตนเป็นสิ่งสำคัญแต่ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ทุกคนต้องเห็นความสำคัญในประโยชน์ของส่วนรวม เช่น แม้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งจะหยิบยื่นประโยชน์ให้แก่เราเป็นการส่วนตัว แต่ในการใช้สิทธิเลือกตั้งเราต้องยึดหลักประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญ
มีจิตสำนึกรวมหมู่ (Team Spirit) และทำงานเป็นหมู่คณะ (Team Working)	<ul style="list-style-type: none"> - ประชาธิปไตยตั้งอยู่บนพื้นฐานการอยู่ร่วมกันในสังคมคนในระบอบประชาธิปไตยจึงต้องมีสำนึกความเป็นกลุ่มเป็นสังคมเดียวกันเสมอสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และพร้อมที่จะรับผลที่อาจเกิดขึ้นได้ร่วมกัน (Accountability)
มีจิตสาธารณะ (Public-Mindedness) และการมีจิตอาสา (Volunteerism) การมีส่วนร่วมช่วยในการพัฒนาครอบครัวโรงเรียนชุมชน สังคมและประเทศชาติอย่างยั่งยืน	<ul style="list-style-type: none"> - ประชาธิปไตยเป็นเรื่องของทุกคนในสังคมและสังคมจะอยู่ร่วมกันอย่างผาสุกได้นั้นทุกคน นอกจากจะมีชีวิตส่วนตัวของแต่ละคนแล้วทุกคนยังต้องเสียสละพร้อมที่จะเสนอตัวช่วยกันรับผิดชอบ ในกิจการที่เป็นสาธารณะทั้งในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคม ประเทศชาติและประชาคมโลก
ปัญญารธรรม ยึดหลักเหตุผลความจริง และความถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้เสียงข้างมากนั้น อาจบอกได้แต่ความชอบ ความพึงพอใจ ความต้องการ แต่ไม่สามารถตัดสินความจริง ความถูกต้อง ได้ทั้งหมด ดังนั้นประชาธิปไตยที่ดีจำเป็นต้องตั้งอยู่บนหลักความจริง ความถูกต้อง ความดีงาม หรือหลักธรรมาธิปไตย ด้วยเหตุนี้เสียงข้างมากในระบอบประชาธิปไตยจึงจำเป็นต้องรับฟังเสียงข้างน้อยด้วยเหตุผล หากเสียงข้างน้อยมีเหตุผลที่ดีกว่าฝ่ายเสียงข้างมากก็ควรที่จะยอมรับความคิดเห็นของเสียงข้างน้อย และความจริงความถูกต้องการที่จะเป็นสังคมประชาธิปไตยที่ยึดหลักเหตุผลความจริง ความถูกต้องได้ คนในสังคมมีสติปัญญามีความรู้และมีคุณธรรมด้วยการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ

คำหลัก	คำอธิบาย
<p>รู้ทันข้อมูลข่าวสาร (Information Literacy) และรู้ทันสื่อ (Media Literacy)</p>	<p>- ในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศที่สื่อและข้อมูลข่าวสาร มีความสำคัญมากขึ้น คนในระบอบประชาธิปไตยจำเป็นต้องเห็นความสำคัญ ติดตามและสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณในข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้รู้เท่าทันรวมถึงต้องรู้ และเข้าใจวิธีการและกระบวนการผลิตสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศดีพอสมควร</p> <p>เนื่องจากผู้ผลิตสื่อสามารถใช้สื่อและข้อมูลข่าวสารโน้มน้าวให้ประชาชนทุกคนเชื่อคล้อยตาม และทำสิ่งที่ผู้ผลิตสื่อต้องการยิ่งไปกว่านั้น ในปัจจุบันประชาชนยังสามารถเป็นผู้ผลิตสื่อและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเอง เช่นการนำเสนอหรือแบ่งปัน (Share) สารผ่านสื่อสังคมสมัยใหม่ และสื่อออนไลน์ต่าง ๆ การกระทำดังกล่าวจะต้องกระทำด้วยความมีสติพิจารณาไตร่ตรองถึงผลที่จะเกิดขึ้น</p>
<p>ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการเมือง</p>	<p>- ประชาชนในระบอบประชาธิปไตยจำเป็นต้องรู้ทันข่าวสาร โดยเฉพาะข่าวสารทางการเมืองอย่างน้อยต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานของบุคลากรทางการเมืองเพื่อให้ทราบว่า มีผลกระทบต่อประชาชนอย่างไร ประชาชนควรสนับสนุนหรือคัดค้านควรเตรียมตัวอย่างไร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนต้องใช้ในการตัดสินใจในทางการเมืองและการเลือกตั้ง</p>
<p>มีความกล้าหาญทางจริยธรรม (Moral Courage) กล้าที่จะยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง (Moral Assertiveness)</p>	<p>- ประชาชนในระบอบประชาธิปไตยนอกจากจะต้องซื่อสัตย์สุจริต และมีความโปร่งใสแล้วจะต้องกล้าที่จะยืนหยัดในความจริงความถูกต้อง ไม่ปล่อยให้ความไม่ถูกต้องดำรงอยู่ กล้าที่จะพูดแสดงออก และคัดค้านทั้งนี้ควรต้องฝึกให้ผู้เรียนมีความกล้าหาญ ทางจริยธรรมและกล้าที่จะยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้องอย่างมีวิจารณญาณ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยด้วยเพื่อที่จะยืนหยัดในความจริงและความถูกต้องให้ยั่งยืนมากที่สุด</p>
<p>มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ</p>	<p>- ประชาชนในระบอบประชาธิปไตยต้องมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทั้งคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ เปรียบเทียบ ประเมินค่า สืบสาวหาสาเหตุแก้ปัญหา สร้างสรรค์ รวมถึงทักษะการใช้เหตุผล การตั้งคำถาม การวิจัย การค้นคว้า การรวบรวมข้อมูล การโต้แย้ง อันจำเป็นต้องใช้ในกิจกรรมต่างๆของสังคม เช่น การพูดคุยแลกเปลี่ยนเสวนา อภิปรายโต้วาที การออกเสียงประชามติ การเลือกตั้งและการมีส่วนร่วมทางการเมืองอื่นๆ</p>
<p>ทักษะการสื่อสารในระบอบประชาธิปไตย</p>	<p>- ประชาชนในระบอบประชาธิปไตยต้องมีทักษะการสื่อสารในระบอบประชาธิปไตย ได้แก่ การฟัง การอ่าน การค้นคว้า การจับใจความ การสรุปความ การย่อความ การขยายความ การตีความ การแปลความ การพูด การเขียน การโต้วาที การอภิปราย การวิจารณ์ การกล้าแสดงออก การแสดงความคิดเห็นและการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น</p>
<p>พัฒนาความรู้ความคิดจิตใจพฤติกรรมและการทำงานของตนเองอยู่เสมอ</p>	<p>- ในระบอบประชาธิปไตยถือว่าประชาชนเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศคุณภาพของประชาธิปไตยจึงอยู่ที่คุณภาพของประชาชน ดังนั้นประชาชนในระบอบประชาธิปไตยต้องพัฒนาความรู้ความคิดเจตคติพฤติกรรมและการทำงานของตนเองอยู่เสมอ จึงจะสามารถทำให้ประชาธิปไตยสำเร็จผลด้วยดีได้</p>

คำหลัก	คำอธิบาย
มีส่วนร่วมทางการเมือง อย่างสร้างสรรค์	- ในระบอบเผด็จการประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างจำกัดเพียงในฐานะผู้ใต้ปกครอง แต่ประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ต้องมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ในฐานะเจ้าของประเทศ ได้หลากหลายวิธี แต่ทั้งนี้ต้องพัฒนาประชาชน ให้มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณภาพ

การเรียนรู้การสอนรายวิชาประวัติศาสตร์ : แนวปฏิบัติสำคัญ

การเรียนรู้การสอนรายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง มีจุดเน้นสำคัญคือ ต้องการให้เยาวชนไทยเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมไทย คือมีความเป็นไทยรักชาติยึดมั่นในศาสนาเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นพลเมืองดี ที่มีวิถีชีวิตและมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างปรองดองสมานฉันท์พร้อมด้วยคุณลักษณะความมีวินัยในตนเอง ดังนั้นการเรียนรู้การสอนรายวิชาเพิ่มเติมนี้ จึงเน้นที่การปฏิบัติลงมือทำ (Action) เพื่อให้เป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีผลต่อกระบวนการเรียนการสอนผู้สอนจะต้องทำให้การเรียนการสอนมีความหมายและมีคุณค่าแก่ผู้เรียน เพื่อจะทำให้เกิดประโยชน์ที่แท้จริงแก่เยาวชนและสังคม โดยรวมแนวปฏิบัติสำคัญที่จะทำให้การเรียนการสอนหน้าที่พลเมืองบรรลุวัตถุประสงค์มีดังนี้

๑. ผู้สอนต้องเข้าใจแก่นทัศน์ (Concept) สำคัญของรายวิชานี้คือการเข้าใจในจุดเน้นที่เป็นพื้นฐานสำคัญซึ่งวัตถุประสงค์ของรายวิชานี้ต้องการพัฒนาทักษะค่านิยมและคุณลักษณะซึ่งสะท้อนด้วยการปฏิบัติ (Action)

๒. การวางแผนการสอนจะต้องเน้นการพัฒนาที่ต่อเนื่อง (Continuous Development) ของกระบวนการคิดกระบวนการสืบค้นกระบวนการแก้ปัญหา รวมทั้งกระบวนการพัฒนาค่านิยมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ดังนั้นการวางแผนการสอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรม ดังนี้

- ๑) ตั้งคำถามด้วยตนเองเพื่อการสืบค้น
- ๒) มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่หลากหลายในการสืบค้นข้อมูล
- ๓) ฝึกการวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลจริง (Real Data) ในสภาพจริงทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญการสอนสังคมศึกษาหลายท่านเสนอว่าต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สำรวจ (Survey) หรือสัมภาษณ์จากแหล่งข้อมูลที่เป็นปฐมภูมิ
- ๔) ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มร่วมกันกับเพื่อนรวมทั้งบุคคลอื่นในชุมชนตามโอกาสและวุฒิภาวะของผู้เรียน

๕) นำเสนองานหรือผลงานด้วยวิธีการที่หลากหลายเช่นจัดอภิปรายทำป้ายนิเทศจัด นิทรรศการ แสดงบทบาทสมมติจัดทำ Video Clip เป็นต้น

๓. การสอนหน้าที่พลเมืองต้องเน้นความเชื่อมโยงหรือความเกี่ยวข้อง (Relevant) การลงมือทำหรือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง (Engaging) และเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น (Active Learning)

๓.๑ ความเชื่อมโยงหรือความเกี่ยวข้อง (Relevant) คือการใช้ประเด็นจริง (Real Issue) ที่เป็นปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับความคิดของคนว่า จะถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี มีคุณค่าหรือไม่คุณค่า เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริงแต่ในกรณีใช้ประเด็นจริงผู้สอนควรใช้วิจารณญาณเพราะบางประเด็นอาจมีความอ่อนไหว (Sensitive) ต่อสังคมรวมทั้งควรคำนึงถึงวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียนด้วย

๓.๒ การลงมือทำหรือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง (Engaging) การเรียนจากประสบการณ์จริงถือว่าเป็นหลักการสำคัญของการสอนหน้าที่พลเมือง และเป็นที่ยอมรับของนักการศึกษาทั่วโลกดังนั้นการลงมือทำ (ปฏิบัติ) อย่างต่อเนื่องกับประเด็นจริง (Real Issue) หรือเหตุการณ์จริงทั้งในระดับครอบครัวห้องเรียนโรงเรียนหรือชุมชน

จึงเป็นสิ่งสำคัญตัวอย่างต่อไปนี้เป็นข้อเสนอแนะในประเด็นจริง หรือเหตุการณ์จริงที่อาจนำมาใช้กับผลการเรียนรู้ของรายวิชาหน้าที่พลเมืองได้

๓.๓ เรียนอย่างกระตือรือร้น (Active) การเรียนอย่างกระตือรือร้นก็คือการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้อง “ทำ” หรือ “do” ทั้งนี้การเรียนโดยผ่านการอภิปราย (Discussion) เป็นวิธีที่สำคัญในการเรียนรายวิชาหน้าที่พลเมือง เพราะการอภิปรายเป็นทักษะที่สำคัญในการเรียนและทักษะของความเป็นพลเมือง (Citizenship skill) เพื่อแสดงออกซึ่งสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นการอภิปรายโดยทั่วไปคงไม่ใช่การอภิปรายที่เกี่ยวข้องกับประเด็น ความเป็นพลเมือง (Citizenship Discussion) Sandie Llewelin (๒๐๐๑) นักการศึกษาด้านความเป็นพลเมือง (Citizenship Education) ได้เสนอว่าการอภิปรายที่เกี่ยวข้องกับความเป็นพลเมืองควรมีลักษณะดังนี้

๑. เป็นประเด็นที่เกิดขึ้นจริง (Real Life Issue)
๒. เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของประชาชน (Deal with Public Dimension of Life)
๓. เกี่ยวข้องกับเยาวชนในฐานะเป็นพลเมืองคนหนึ่ง (Relate to Young People as Citizens)

๓.๔ การเรียน (Learning) การเรียนรู้เรื่องหน้าที่พลเมืองจะมีประสิทธิภาพต่อเมื่อมีบรรยากาศของห้องเรียนที่มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นไม่มีบรรยากาศของการใช้อำนาจหรือทำให้ผู้เรียนเกิดความไม่สบายใจกลยุทธ์สำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนในบริบทของสังคมไทยเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพคือ

๑. จัดการทำงานเป็นกลุ่มเล็กเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้ทั่วถึงกว่าการทำงานในกลุ่มใหญ่

๒. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกำหนดกติกาในการทำงานคุณภาพของงานประเด็นการอภิปรายหรือประเด็นที่จะศึกษาตลอดจนการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อที่ผู้เรียนเกิดความรู้สึกว่าการเรียนหรือการทำงานนั้นมีความหมายและมีคุณค่าจะได้ทำงานอย่างต่อเนื่องและตั้งใจ (Engaging)

๓. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนแสดงความคิดเห็นและเมื่อมีข้อสรุปความคิดเห็นของทุกคนควรจะอยู่ในข้อสรุปนั้น ๆ ด้วย

๔. ครูควรสร้างความรู้สึกว่าการประสบความสำเร็จคือการเรียนรู้หรือการทำงานโดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ เป็นรางวัลที่น่าภูมิใจ

๕. ครูควรคำนึงถึงการเรียนรู้หลายรูปแบบ (Learning Style) ของผู้เรียนการจัดกิจกรรมจึงควรมีหลากหลาย เช่น การสาธิต การตอบคำถาม การอภิปราย การค้นคว้าวิจัย การทำโครงการ การสำรวจ การแก้ปัญหา การใช้เกม การแสดงบทบาทสมมติ การใช้สถานการณ์จำลอง การใช้กรณีศึกษา (Case Study) โดยมีการ ทำงานกลุ่มเล็กและรายบุคคล

๖. กรณีการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการควรจัดให้ครบขั้นตอนอย่างต่อเนื่องแต่ครูก็อาจนำบางขั้นตอนมาจัดกิจกรรมแยกได้ เช่น กิจกรรมการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่อยู่ในขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนหลายรูปแบบ สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมแยกออกมาได้ตามความเหมาะสม เป็นการฝึกความสามารถในการวิเคราะห์หรือการจัดการกับข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้เรียน

๗. ครูควรมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาในการจัดการเรียนรู้ เพื่อสะท้อนการปฏิบัติของผู้เรียนในสภาพจริง ทั้งนี้ การวัดและประเมินหน้าที่พลเมือง ต้องมีการประเมินภาระงานที่เกี่ยวกับกิจกรรมให้ผู้เรียนปฏิบัติการสร้างลักษณะนิสัย รวมทั้งกระบวนการทำงานและคุณภาพงาน ด้วยวิธีการและเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย

จากหลักการสอนทั้ง ๔ หลักข้างต้น Sadie Llewelin (๒๐๐๑) ได้สรุปหลักการสอนว่าเป็น R-E-A-L: Relevant, Engaging and Active Learning และแสดงความคิดเห็นว่าการทำงานในลักษณะโครงการ (Project Work) เป็นกิจกรรมที่สำคัญในการเรียนการสอนหน้าที่พลเมืองเพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับฝึกหัดขอในการเรียนรู้มีวินัยและเป็นการเรียนรู้ที่เป็น Active Learning ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาประเด็นต่าง ๆ ในสังคมที่

เกิดขึ้นจริงศึกษาปัญหาอุปสรรคและเรียนรู้ในการแก้ไขเรียนรู้บทบาทของพลเมืองดีในสังคมเพื่อการเตรียมตัวเป็นพลเมืองดีของชาติในอนาคต

ภาคผนวก